

אוצר בנאות דשא

חידושים נפלאים המושכים את הלבבות
רעיונות משלים ומעשיות מרתקים
וסיפורים מגדולי הדורות
על פרשת השבוע

פרשת ואתחנן

שבת נחמו

מלוקט מתוך הספר הנפלא

"בנאות דשא" על התורה

מאת הרב הגאון ר' דוד שאול גרינפלד שליט"א

תגובות והערות סיפורים חידושים ורעיונות יתקבלו בברכה בדוא"ל

וכן לקבלת הגיליון בדוא"ל יש לשלוח בקשה ולציין "בנאות דשא"

או בטלפון 052-7111001 או 3048927@gmail.com

פרשת ואתחנן - תוכן הגליון - ניתן להקיש ולעבור ישר לנושא

2	ביקשתי לשבת על חמור, וקיבלתי חמור שישב עלי.
2	"עט" שאינה כותבת, כמוה כ"מטאטא" שאינו כותב
2	זה לא נקרא אתרוג אלא לימון
2	במו פיו יכול האדם לקלקל לעצמו
3	רחוב "חזון פיש"?
4	במקום לשלם 80 ש"ח כמעט ושילמתי 800 ש"ח
5	אם זימן לי ה' עשר כתובות, אלך עד הסוף !
6	בסופו של דבר, הקב"ה ניצח
6	בנים על בני בניהם
7	תביאו לרב מקלות לתופף !
8	הגלידה שהגיעה עד לנעליים
8	משה העדיף לחיות כעוף הפורח בארץ ישראל [דברים פרק ג]
9	ישראל ללא הקב"ה כמו החזיר שלא "מעלה גירה" !
9	בקבוץ בית אלפא אפשר גם ביצה ללא תרנגולת
10	לצערי הרב- צ'רצ'יל נאלץ לחנך את ראש עיריית ת"א
10	יבשתי את השורשים של העם היהודי ! !
11	תשובה ניצחת
11	להרוס כיפה יפה של בית התרבות, יש כסף !
12	האחראי הסיני- רק יהודי דתי יקבל אתכם !
12	משה רבינו לא צריך משקפת
13	למה צריך בית בצורת משקפת ?
13	עומדת בבבל ורואה נבלה בישראל
14	בל תוסיף
14	גם לאהוב את ה', לא עפ"י התורה – זה "בל תוסיף".
15	אני מעדיף לתת תרומה גדולה לשיביבות ולהמשיך להתגלח בתער ? !
15	מה תיקונים באמצע שיעור תורה ? ?
15	הבעל הקורא אמר פעמיים זכר ולא זכר ?
16	המתפללים רצו להרוג את הבעל קורא
16	מניח תפילין על שני ראשים, האם עובר על בל תוסיף ?
16	מתנות לאביונים – בתינוק עם ב' ראשים
17	לצרפו למניין במקום שניים ?
17	להניח תפילין בשתי ידיו- האם איכא בל תוסיף
17	מניח תפילין בשבת- האם עובר על בל תוסיף ?
17	מניח תפילין בחול המועד האם עובר על בל תוסיף ?
17	חידה: איך יתכן שיקרא קריאת שמע ויעבור על חשש בל תוסיף
17	האם ב-ב' מזוזות יש אסור בל תוסיף ?
18	אשה שאלה אותי שאלה מוזרה: האם זה נכון שבשבת אוכלים 12 חלות ? ?
18	האם לבצוע בשבת על 12 ככרות יש איסור בל תוסיף ?
19	ונשמרתם מאוד לנפשותיכם ! ! זוהי טעות ? ?
19	וכי המהרש"א לא הבין את הרמב"ם שזה איסור דאורייתא "ונשמרתם" ?
20	האם יש איסור ונשמרתם בספק ?
20	ישנו הבדל גדול בין שריפה לבין עישון !
20	העישון הוא לא ספק אלא וודאי שריפה !
21	גם אני – כמעט נשרפתי
21	שלא תשכח התורה
22	"לאחר החורבן הנורא צריכים לפחות שני דורות לעסוק רק בתורה"
22	האם יש להעדיף למוד בישיבה תיכונית או בישיבה ללא תיכון ? ?
22	מה בין ישיבה תיכונית בארץ לישיבה תיכונית בחו"ל ? !
23	צוחק מי שצוחק אחרון
25	קדמונו לא רצו לגלות רזי הטכניקה מחשש לגרימת נזק לעולם
26	היכן מסתתרת השמש בלילה
27	אולי נזכה לשמוע את קולות מעמד הר סיני
27	איך נוכל לחוש פחד אמיתי ?
28	התחפרות בדיונות מרוב פחד
28	המת שקם לתחיה
28	אפשר לשמוע את הקולות גם היום
28	מהו פחד אמיתי ? !
29	פחד אימים בשמי ניו יורק
30	מי השמיט את קריאת "שמע ישראל" של טייס אל על ?
31	מי ששוכח הוא שוטה
31	אתה השוטה ולא הכבשה
32	החזו"א כתב את ספריו על פי זכרון מושלם
32	את הקצות והשב שמעתא ידע הרב שך בע"פ, אך בעתון התקשה לקרוא
33	אצלנו לא קדים לפני צלב
33	בכל קרן זווית מתנוססת כנסיה [ימ"ש]

ביקשתי לשבת על חמור, וקיבלתי חמור שישב עלי.

וְאֶתְחַנֵּן אֶל יְקֹקֶק בְּעֵת הַהוּא לֵאמֹר: [ג, כג']

אין חנון בכל מקום אלא לשון מתנת חנם. אף על פי שיש להם ללדיקים תלכות במעשיהם הטובים, אין מבקשים מאת המקום אלא מתנת חנם. לפי שאמר לו (שמות לג יט) וחננתי את אשר אחוה, אמר לו כלשון ואתחנן. דבר אחר זה אחד מעשרה לשונות שנקראת תפלה, כדליתא בספרי: [רש"י]

כתב האור החיים הקדוש: שפירוש המילה "לאמור" – שתהא התפילה מפורשת וברורה, ושלא תתפרש בדרך אחרת. אלא בלשון צחה ובהירה.

וכמו שמובא במדרש "אסתר רבה" (פרשה ז) : אחד היה מהלך בדרך. ומדוחק הדרך התייגע וכאבו רגליו. אמר: הלוואי והיה לי חמור. עבר שם אחד מהרומיים, שבאותה העת ילדה אתונו – עייר. ואמר לו: "קח והרכב עליך עיר זה."

אמר אותו האיש: "הרי תפילתי נשמעה! אבל לא שאלתי כהוגן. שהייתי צריך לפרש שיהיה לי חמור שאני ארכב עליו, ולא שארכיבה על כתפיי".

"עט" שאינה כותבת, כמוה כ"מטאטא" שאינו כותב

פעם הגיע הרב זילברשטיין שליט"א לפני מרן החזון איש זצ"ל, ומרן ביקש מהרב עט לכתוב קושיה מסויימת. כשהוציא הרב את העט, הבחין הרב שהיא אינה כותבת, והשיב לחזון איש שיש לו "עט שאינה כותבת".

והשיב לו מרן זצ"ל: "גם לי יש "מטאטא שאינו כותב". עט שאינה כותבת – כמוה כמטאטא שאינו כותב".

ולימוד גדול למדנו ממנו באותה שעה [סיפר הרב] : שצריך בן תורה לדקדק בלשונו, עד כדי שיבין שעט שאינה כותבת – איננה בגדר עט כלל. דהיינו: להקפיד ולדבר בלשון ברורה.

וגם זה סעיף ב"חזון איש": יש מכאן עוד לקח מאלף, שגאון "נורא" כחזון איש, מוצא לנכון להעיר לבן ישיבה לא רק על שלימות בתורה, במידות וביראת שמים, אלא גם על שלימות הדיבור, שתהא כל מילה היוצאת מפיו – מובנת לכל. [מובא בספר "טובך יביעו"]

זה לא נקרא אתרוג אלא לימון

מסופר על הבריסקר רב: שביקש לקנות אתרוג בכשרות מהודרת בתכלית, ואנשיו עשו כל מה שביכולתם על מנת להשיגו.

יום אחד הגיע אחד מתלמידיו מתנשם ומתנשף, לאחר ריצה לצורך מצוה – לכבד את מורו ורבו, והביא באמתחתו אתרוג יפהפה, גדול ומהודר במראה. ואמר לרב: מצאתי עבורכם אתרוג כליל המעלות, מלבד חיסרון קטן. ישנו ספק שהוא מורכב.

הביט בו הבריסקר רב והשיב לו: "זה לא נקרא אתרוג! זה לימון יפה."

במו פיו יכול האדם לקלקל לעצמו

נחתנו בשדה התעופה "קנדי", ולאחר טיסה ארוכה ומייגעת, הגעתי סוף סוף לאכסניה, שבה הייתי אמור לשהות עד לחזרתי לארץ.

נכנסתי לחדרי, ומרוב תשישות נוראית שנפלה עלי לא הצלחתי לארגן אף את מזוודתי. צנחתי שדוד על המיטה, ושקעתי בשינה עמוקה.

בשינה אמרתי? כמו מתוך חלום שמעתי את הנייד מצלצל. מי זה הטרדן התורן הזה? אני רוצה לישון!! ידי הושטה לעבר המכשיר, ומעבר לקו שמעתי את קולו של הדרייבר [נהג צמוד שלפני כחודש קבענו שהוא ייקח אותי].

מהר! הזדרזו. רד למטה! נוסעים! אנו לגביר גדול שמגיע בדקות אלו לביתו. שלא תפספס אותו. אח"כ הוא הולך לעבודה ולא נראה אותו.

תן לישון השבתי לו. אני הרוג, לא ישנתי כל הלילה. מחר נלך.

לא ולא. עכשיו ומיד.

בלית ברירה גררתי את רגלי לעבר הדלת ובכבדות נוראית הגעתי למטה.

נסענו אל הגביר וכשנכנסתי, בעייפות נוראית ולא כהרגלי, פניתי לגביר. שלום! אפשר לקבל כסף?

הגביר חשב לרגע והסתכל עלי בתמיהה, ודחף לידי \$20

שרכתי את רגליי בדרך לרכב. והתיישבתי במקומי כשליאות מתפשטת בכל גופי.

נו... קיבלת \$1000?

לא. רק \$20

לא ייתכן. ענה. והלוא בכל שנה מקבל אתה \$1000 איך הגעת ל-\$20

טוב המשיך הנהג. כנראה שבאמת הנך עייף מאד. חזור לחדרך לישון ומחר תשוב אליו.

למחרת הרגשתי מעט יותר רענן, ואז כשנכנסתי לבית הגביר ניגשתי אליו: או שלום עליכם, כבר עברה שנה. מה שלומכם? ומה עם הבן? התחתן כבר. וכו'.

מה קרה? הרי אמש היית אצלי וקיבלת כסף?

אוי הייתי כל כך עייף אחרי הטיסה, עד שאיני זוכר אפילו שביקרתי כאן. והרי מכיר אתה אותי. שאין זה מדרכי לדבר בצורה לא ברורה.

"תן לי כסף!" כך אמרת לי. וראיתי לפני שנורר ולא רב חשוב. ולכן נתתי רק \$20.

בוא שב בבקשה, וכיבדני בכוס קפה, נכנס לחדר ויצא עם \$1000

אני, הוצאתי את השטר של אתמול [\$20] ורציתי להשיב לו. אך הוא רק חייך וענה: אדם צריך להקפיד על דרך דיבורו, שיצא ברור ונקי. כיאות לבן תורה.

רחוב "חזון פיש"?

נקודה נוספת, נזכרתי במקרה שאירע לפני שנים.

עובר אני ברחוב רבי עקיבא שבבני ברק, ושומע אדם מבוגר הדובר אנגלית, שמנופף בשתי ידיו ואומר לאשתו: מה קורה לאנשים בעיר הזאת? לא מכירים שמות הרחובות כאן?

פניתי אליהם בשפתם, ושאלתי: זקוקים אתם לעזרה?

כן בוודאי שמח הזוג. מסתובבים אנו כחצי שעה בבני ברק ואף אחד לא מכיר את הכתובת שאליה עלינו להגיע.

הראו לי את הכתובת, ולהפתעתי רואה אני שרשום שם: "רח"ח חזון פיש".

החנקתי בליבי את הצחוק שכמעט והתפרץ מפי, ואמרתי: הכתובת משובשת. וודאי מחפשים אתם את ר"ח "חזון איש".

אנחת רווחה יצאה מפיהם. אוי כן כנראה שזו הטעות שלנו, אנו "טוריסטים" [תיירים]. וחייכו בפה מלא.

השיבותי להם: צריך לדבר ברור. ולא - איש לא יבין אתכם.

ועוד סיפור:

במסגרת נסיעתי לצרפת, לקחני נהג מקומי מחוץ לשדה התעופה.

הנהג פנה אלי בצרפתית: להיכן אדוני מעוניין להגיע?

סע לפריז בבקשה, ושם אדריך אותך הלאה.

נסענו כחצי שעה ואז כשהגענו לפריז עיר האורות, שב ושאל: לאן עכשיו?

ר"ח "רפובליק". השבתי

המשכנו להסתובב ואז אמרתי: עכשיו תפנה בבקשה לרחוב הנקרא וורדו [עם חולם] מספר 6.

לא הבנתי? השיב הנהג. לאן?

ר"ח וורדו. חזרתי על הכתובת.

הנהג הסתובב סחור סחור בכל הרחובות הסמוכים. והמונה מתקתק לרעתי. הסכום עולה עוד ועוד.

אדוני הנהג פניתי אליו: לא יתכן שנסתובב כבר למעלה מחצי שעה, ללא תועלת. זה צריך להיות קרוב מאד.

אדוני אין כזה מקום. כעס עלי הנהג. הנך רואה שאני מחפש ולא מוצא.

ישבתי נבוך ומבולבל. מה אעשה?

הנהג החל להתעניין בתחנה, אולי משהו מכיר שם כזה?

ואז צץ במוחי רעיון. והרי יש לי פנקס עם כתובות הרשומות בצרפתית. אתן לו ושיקרא מהדף.

כשהראיתי לנהג את הכתוב כעס הלה. וורדו [עם שורוק]! וורדו חזר והדגיש.

כאילו רצה להסביר לי ש"דיבור צריך להיות נקי וברור."

במקום לשלם 80 ש"ח כמעט ושילמתי 800 ש"ח

בוקר אחד יצאתי לסידורים בעיר בני ברק, ומיהרתי על מנת שאוכל להגיע חזרה לאלעד.

קבעתי עם ר' יצחק שוורץ שליט"א להיפגש לחברותא בשעה 11:00

סיימתי את המוטל עלי, ומיהרתי לתחנת האוטובוס. אך אבוי.. האוטובוס חלף על פני ובגין הלחץ של הנוסעים, לא עצר בכלל.

עשיתי חישוב מהיר, שאם יגיע אוטובוס נוסף בעוד כ- 20 דקות, ואפילו שיעצור [נניח], נוסיף את הפקקים והעצירות בתחנות, אני אאחר לשיעור!

מה עושים? לוקחים מונית! מאחר והייתי בפינת ז'בוטינסקי, חציתי את הרחוב הסואן וניגשתי לתחנת מוניות קרובה.

סליחה! אפשר לקבל מונית לאלעד?

בוודאי! ענו לי במקהלה 3 נהגים שהמתינו שם לנוסעים. ואז החלו להתווכח ביניהם, תורו של מי עכשיו. תמוה היה בעיניי הדבר, ולא הבנתי מה פשר התלהבותם להסיע אותי.

טוב, תיכנס בבקשה למונית הראשונה ונצא, אמר לי נהג קירח וממושקף. היה נראה בעיניי כאילו הרוויח זה עתה בלוטו. [עדיין לא קלטתי את "הברוך"].

לשים חגורות, ויוצאים לדרך. [מה כל ההכנות האלו? זמזם לי בראש איזה יתוש טורדני]

עד קוקה קולה התנהל הכל כשורה. אך אז התחילה הפרשיה. הנהג במקום לעלות על הגשר המשיך ישר. באותו רגע פניתי אל הנהג ושאלתי: מה אתה עושה? פספסנו את הגשר.

הנהג, הסתכל עלי בעיניים כעוסות וענה: אתה מלמד אותי את הדרך? אני נוהג כבר 20 שנה על הכבישים. תן לי לנסוע בשקט.

עוברים עוד כברת דרך ושוב אני: למה דרך כאן? אנחנו בכלל לא בכיוון.

תקשיב אלי, ותקשיב טוב: שב בשקט ותן לי לעשות את העבודה.

אבל זו לא הדרך בכלל. התחננתי.

מה אתה מבלבל לי את המוח כל הדרך? שב בשקט! יש עוד לפנינו נסיעה ארוכה של כמה שעות טובות. נסיעה ארוכה? כמה שעות? הייתי בהלם. על מה אתה מדבר? לאלעד זה 20 דקות ולא יותר.

הנהג עצר את המונית בחריקה צורמנית והסתובב לעברי: אתה השתגע? אמרת לאילת!

איזה אילת? אמרתי אלעד. [עכשיו נפל לי האסימון. הבנתי את ההתנפלות של הנהגים על הנסיעה הזו].

טוב. תן לי 100 ש"ח, ורד מהמונית!

לא אתן לך שקל! כל הדרך אני מסביר לך שזו לא הדרך, ואתה מפגין יוהרה כלפי. ועכשיו עוד בשיא החוצפה, זורק אותי באמצע דרך לא מוכרת לי, ועוד רוצה גם תשלום על זה? כעת אצטרך לקחת לי עוד מונית.

עד שמצאתי, ועד שהגעתי הביתה, לשיעור כבר איחרתי.

דבר אחד למדתי מהמקרה הזה: להדגיש את המילים בצורה ברורה. "אל-עד". לך תדע! יכולתי לשלם 800 ש"ח במקום 80 ולהגיע ל"אילת".

אם זימן לי ה' עשר כתובות, אלך עד הסוף!

חודשיים ימים הסתובבתי בארה"ב עד אשר אספתי סכום נכבד ולפתע פגשתי בחבר ואשר היה בדרכו חזרה לארץ. היתה לי הזדמנות טובה ובטוח הייתי ביושרו של ידידי זה. ושלחתי אתו את הכסף לארץ ע"מ שימסור לאשתי, כדי שתוכל לשלם לאברכים בעתו ובזמנו.

ואז, שעותיים בטרם הייתי אמור לטוס לקנדה, הכתה בי התובנה. מה עשיתי? שלחתי את כל הכסף עד הדולר האחרון, ולא השארתי לעצמי מאומה.

עדיין, עלי לשלם לאכסניה \$260 ועוד \$360 לסוכנת נסיעות.

לאן הולך יהודי הנמצא במצוקה? לבית הכנסת!

ראיתי שמנחה הפסדתי כבר, ואז ניגשתי ליד ארון הקודש, והטמנתי ראשי בפרוכת והתפללתי בבכיות כפי שלא התפללתי מימי.

לפתע ניגש אלי ישראלי ושואל: מה קרה לך? אפשר לעזור?

סיפרתי לו את "פרשת הכסף" וענה לי: אין באפשרותי לעזור לך בכסף, אך יש לי דבר מה אחר שיוכל להועיל לך בס"ד. הוא שלף מכיסו רשימה דהויה וממורטת מרוב שימוש ואמר: ראה נא. יש כאן רשימה של 10 כתובות ששירתו אותי בזמנו לצורך איסוף כספים לצורך חיתון בני. וכעת איני זקוק לזה יותר. הודיתי לו ומיהרתי להשיג דרייבר [נהג רוסי] שייקח אותי לפי הכתובות הרשומות בדף.

לא אלאה אתכם בדברים. כל 9 הכתובות היו בזכוז זמן, ומריטת עצבים. האחד נסע לארץ לחתן את בנו. השני ל"ע נפטר לפני שנתיים. האחר עבר דירה וכך הלאה.

פונה אלי הנהג ואומר: בוודאי תרצה להרפות מהכתובות האלו. והרי עולה לך כסף על כל כתובת שאתה נוסע איתי. והאחרון נמצא במרחק של שעה נסיעה, ויעלה לך סכום נכבד. וכבר הנך חייב לי כסף ואין לך אפילו פני אחד. שמע לעצתי והרף מזה.

לא! עניתי לו נחוש בדעתי. אני נעניתי בתפילתי ע"י הקב"ה ישירות. מיד עוד בטרם סיימתי תפילתי, וכבר **ניגש אלי יהודי עם הצעת עזרה.** תפילתי היתה ברורה ובהירה. לא יתכן שהקב"ה מצחק אותי. סע ואל תעצור.

לאחר כשעה, עצר הנהג ליד וילה יפה ומטופחת, ואמר לי: הגענו.

בעודי פותח את דלת המונית, רואה אני שבחוץ כבר עומדת גבירת הבית וילדיה, כמוכנים לנסיעה. ובעל הבית, מנסה לנעוץ את המפתח בדלת הבית.

מיהרתי אליו כל עוד רוחי בי, כשתפילתי על שפתי.

אנא ממך. בבקשה הקשב לי רק לרגע. ושפכתי בפניו את מצוקתי הקשה.

האישה החלה להאיץ בבעלה. זה לא הזמן כעת. אנו נאחר לשמחה.

הבעל חשב לרגע ואז - נכנס חזרה לבית, ולאחר רגע מורט עצבים, יצא ובידו.. שני שיקים. האחד על הסכום \$260 והשני \$360.

דמעות החלו להיקוות בעיני ואז, את אשר יגורתי בא לי. פרצתי בבכי סוער.

מה קרה? שאלני הגביר. מדוע הנך בוכה? זהו סכום שברגיל איני נותן לאף אחד. פשוט – היום זה היארצייט של אמי נ"ע ונתתי לעילוי נשמתה. והשני זה לרפואת אבי שיחי' אשר נמצא במצב קשה בבית חולים.

רגע אחד. אמר הגביר. אבל לאחר שתשלם את שני החובות, נשאר אתה עדיין ללא סנט אחד. בוא קח עוד \$200 שיהיה לך לאוכל ומונית.

ריבוננו של עולם! הרגשתי שהתפללתי ברור וחד, ואתה נענית לי ברוב חסדך. תודה לך אבא.

בסופו של דבר, הקב"ה ניצח

וַיִּתְּעַבֵּר יְקֹנָק בִּי לְמַעַנְכֶם וְלֹא שָׁמַע אֵלַי וַיֹּאמֶר יְקֹנָק אֵלַי רַב לָךְ אֵל תֹּסֹף יִזְכָּר אֵלַי עוֹד בְּדָבָר הַזֶּה: [דברים פרק ג כו]

ויתעבר ה' – נתמלא חמה: למענכם – נשכילכם, אתם גרמתם לי. וכן הוא אומר (תהלים קו לז) ויקליפו על מי מריצה וירע למשה בעצורם: רב לך – שלא יאמרו הרב כמה קשה והתלמיד כמה סרבן ומפליר. דבר אחר רב לך הרבה מזה שמור לך, רב טוב האפון לך: [רש"י]

שלא ייווצר מצב, שחלילה יחשבו שמשה רבינו ניצח את הקב"ה, ע"י שלחך, והפציר בו בעד עם ישראל. **ובכדי להבין** זאת היטב, כתב **בעל הטורים**: "בזה יודע שיש לך רב. כי כמה פעמים ניצחתני, ועכשיו לא תוכל לנצחני, וידעו כולם שאני רבך."

והמשמעות היא כזאת: משה היה רועה נאמן מאין כמוהו. ופעמים רבות היה מנסה לקרוע את רוע הגזירה, מעם ישראל.

כפי שראינו בחומש שמות פרשת בשלח, [יד טו]. "ויאמר ה' אל משה **מה תצעק אלי** דבר אל בניי וייסעו".

כלומר, אומר הקב"ה למשה: מה אתה עומד כעת ומתפלל אלי באריכות, בזמן שהעם נתונים בצרה. אמור לעם וייסעו.

אמנם משה רבינו היה "עקשן" ומפציר בקב"ה בכל עת. אך ידעו כולם, כי הקב"ה למרות שמשה ניצחו בתחנונים פעמים רבות, כעת – לאחר שהעם עבר את כל הגבולות בהתנהגותם כלפי הקב"ה, אין הקב"ה מוכן לקבל תחנוני משה, שייוודע לכולם שלמשה יש רב מעליו. הקב"ה רחמן אך גם לרחמים יש גבול.

כאן מחליט הרב! [רבו של משה -מנהיג העם]. והראיה שהחליט לא להכניס את משה לארץ ישראל.

והנה לנו עוד דוגמא קטנה [טו, כה]: "**ויצעק אל ה'** ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים..."

רואים מפה שהקב"ה שוב ושוב ויתר למשה בכל פעם שהתחנן על העם.

אך כשהיכה משה על הסלע מרוב לחצי העם עליו, במקום לדבר אל הסלע, שזה נס גדול יותר, שם כבר הענישו הקב"ה שלא יכנס לארץ. כפי שלמדנו [במדבר כ י"ב]: "ויאמר ה' אל משה ואל אהרון. יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל... לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ..."

עד כאן, אומר הקב"ה. לא תעלו לארץ את הקהל וכו'. הנה הרב מחליט כאן ולא התלמיד. אין יותר ויתורים.

בנים על בני בניהם

מכאן למדים אנו מוסר גדול לכל החיים:

הרב שהוא הקב"ה, הוא גם האבא. הוא אבינו הוא מלכנו וכו'.

הבן שהוא במקרה זה -משה רבנו, חייב לקבל מרותו של האב. לא תיתכן המשכיות לשושלת עם ישראל ולחינוכם הטהור, ללא מרות האב.

כשצעירי העם קפצו בראש לפני זקני העם, ראינו שלולא העונש שרצה הקב"ה למחוק את עם ישראל חלילה, לא היו לומדים דרך חיים. אין קיום לעם ללא חינוך "ומורא רבך על ראשך". וסיפר שמואל מגדולי התנאים: שפעמים רבות, בזמן שהבית דין היה יושב על המדוכה, היה יוצא אל הקהל. וכו'.

מצאתי באחד מהספרים של רבנים יוצאי פולין, ששאלו שם: מדוע בכל פעם היה יוצא רבי שמואל אל העם? ולא ברור היה מדוע לא הסתפק לומר את דבריו בפנים. אלא היה יוצא ואומר את דבריו לפני העם?!

והתשובה היא: כנראה שגם בזמנם היו בעיות רבות, ואנשים רבים היו שרויים במחלוקות קשות. וכפי הנראה זוהי הסיבה שבגינה היה רבי שמואל יוצא אל מחוץ לאולם בית הדין, ויתכן שחשב כי אנשים אלו "מדברים לשון הרע", כי אנו הדיינים יושבים בפנים על כוס קפה, ואוכלים תקרובת, ובסוף החודש מקבלים את הכסף הגדול!! [דהיינו- שהיו מפקפקים בעבודתם של הבית דין חלילה, ולא קיבלו מרותם]. על כן, אמר להם רבי שמואל: רבותי! אם אין רבנים שיחליטו ויפסקו, גם בניכם ובני בניכם לא יקבלו את מרותכם. כיון שזה חינוך העובר מדור לדור ומבן לבן, מאז משה רבנו.

תביאו לרב מקלות לתופף!

שנים רבות עבדתי בהוראה, והגעתי "לשנת שבתון".

יום אחד נתבקשתי להשלים מקומו של אחד הרבנים ולהורות בישיבת נחלים, לכיתה שאכלסה כ-50 תלמידים, שהיו בני 18. לחודשיים בלבד.

קיבלתי על עצמי את התפקיד המאוד לא קל, וכשנכנסתי לכיתה, חשבו הבחורים שהנה נפלה לידם הזדמנות פז, ויוכלו ליהנות ולחוג את המאורע של ממלא מקום ירוק. [כך חשבו, אך הבה ונראה מי כאן הירוק! ?]

לפתע נשמעה לחישה די רמה, שהגיעה לאוזני – הבה נבקש את הרב שיתופף לנו בתופים.

אוהו. נעניתי לאתגר. רופן מהר והבא לי שני מקלות, שאוכל לתופף איתם על התוף.

ראיתי שהבחור שהיה לפני רגע נועז, התקפל לתוך עצמו בפחד.

אוי סליחה הרב. לא ממש התכוונתי. לא אחזור על זה שוב. מבטיח. ופניו אומרות תחנונים.

ידעתי. זוהי ההזדמנות שניקרת לידיי. ואסור לי להחמיצה. [נוהג היה לי. בכל פעם שנכנסתי לראשונה לכיתה כלשהי חייב הייתי להפיל מרותי עליהם, בכל צורה שלא תהא, למען יראו וייראו. חינוך - זה לא משחק ילדים. אם תופשים אותם בהתחלת השנה קשה, המשך השנה עוברת בס"ד חלקה. וכולם לומדים היטב. כי למדו כבר החברה, שקשה אני כצור חלמיש, ואז הייתי מרפה מהם ונעשה רך כחמאה. וכולנו ליקקנו דבש. תלמידים מצטיינים היו לי ב"ה. וכל זאת בגין ההתחלה התקיפה, ללא ויתורים.]

כאמור - היינו בהתחלה, ואין לפספס הזדמנות טובה שכזו לצורך חינוכם.

ובכן אתה יוצא, מבקש מהמנהל את המפתח לחדר הנגינה, ומביא לי מקלות לתופף. סיכמנו שזה רעיון טוב וכל מה שהוצאת מפיך, קום ועשה!

הבחור החל לצאת ונעצר. אבל הרב.. גמגם כשדמעות מבצבצות מבין ריסיו. מבטיח אני, בבקשה. סליחה. הרמתי את קולי בכעס ואמרתי: אני לא משקר. כל אשר הוחלט, אין חזרה ממנה.

הבחור כבר יצא, ושוב פתח חריץ בדלת והכניס את ראשו. בבקשה בכה הבחור. אנא ממך.

מיד ללכת להביא לי את המקלות. צעקתי בחוזקה.

הבחור נבהל ויצא בלית ברירה.

הכיתה יושבה כולה בדממה, ומאובנת. בטעות נפלו על מורה מקצועי עם וותק של שנים, ולא ירוק כפי שחשבו. החגיגות בטלו!

הבחור היה תלמיד מצטיין, ואך פליטת פה היתה היא לו. אך הוא היה הקורבן של הכיתה וכך חונכו כולם.

נאלץ הוא לגשת למנהל ולספר לו הכל. מאחר וידע שזוהי השנה האחרונה שלהם, ולא יוכל לקבל תעודת סיום.

החילות את השיעור, כששקט השתרר בכיתה, וכולם הקשיבו היטב. ידעו הם, שעם הרב הזה לא יוכלו להתמודד.

לפתע נקישת בדלת, והמנהל נכנס כשידו על כתפי הבחור.

הא, לא מצאתם היכן להתחיל ועם מי? עם הרב גרינפלד??

ומאז אותו יום, השיעורים התנהלו על מי מנוחות, ואף לטיולים רבים זכו לצאת איתי בתור "פרס".

כאמור: אם אין מחנכים מתחילה למשמעת את צעירי הצאן? לא ידעו הם את החוקים, ויהיה תוהו ובוהו.

אך אם יקבלו שיעור בחינוך, ידעו גם הם להנחיל לדורות הבאים את הדרך, לירא מהאב, מהרב, והמורה. עד שהצעירים לא יצאו נגד הזקנים, ולא יקדימום.

הגלידה שהגיעה עד לנעליים

מקרה נוסף ששמעתי עליו ממקור ראשון:

מנהל ישיבה בתל אביב רבתי, פגש ברחוב בחור האוחז בידו גלידה. [האוכל ברחוב דומה לכלב, ובוודאי שאין זה נאה לבחור ישיבה להסתובב ברחוב וללקק, ככלב].

המנהל הבחין במבוכתו של הבחור, ועשה עצמו כמי שלא שם אל ליבו שידו מוחצת את הגלידה לתוך כיסו, על מנת שיסתירה מעיני המנהל.

עכשיו, יכול היה המנהל לעבור, לומר לבחור שלום ולהמשיך בדרכו. אך לא מנהל קשוח כמותו, שידע כי זהו הזמן לחנכו.

החל המנהל למשוך את הזמן, ולשאלו לשלומי, ולשלום הוריו. ואיך ומה לומד הוא כעת? וכו'. וכו'.

ובינתיים, אבוי. הגלידה נמסה מחוס השמש, וכבר נוזלת ומטפטפת לה לאורך רגלו, ועד לפתח מנעליו. שילך כבר המנהל, חשב בליבו הבחור. אך עוד שאלה ועוד.. עד אשר עזבו, כשכולו דביק ומלוכלך.

מיהר הבחור לביתו, ורחץ עצמו ובגדיו, אך גם שיעור גדול וחשוב למד הוא. כאן צריכים להיות תחת מרותו של רבו ומנהלו.

ממש כפי שירצה גם הוא לחנך את בניו ובני בניו, בס"ד.

משה העדיף לחיות כעוף הפורח בארץ ישראל [דברים פרק ג]

וְאַתְּחַנֵּן אֶל יְקֹנָק בְּעֵת הַהִוא לֵאמֹר: [דברים פרק ג כג]

מדוע העדיף משה להישאר בחיים כבעל חי או צפור, מאשר לעבור לעולם שכולו טוב? איתא בחז"ל: שמה התפלל חמש מאות וחמש עשרה תפילות, כמניין "ואתחנן".

הובא ע"י הרב ישכר ברגמן שליט"א נכד מרן הרב שך זצ"ל בספרו "מראש אמנה" בשם מרן, רעיון מיוחד שאמר בירחי כלה בפוניבז':

וכך אמר משה רבנו לפני ה' יתברך: ריבונו של עולם אם אין אתה מכניס אותי לארץ ישראל – הניחת כחיות השדה, שהן אוכלות עשבים ושותות מים ורועות את העולם – כך נפשי כאחת מהן!

אמר לו הקב"ה: רב לך!

אמר משה לפניו: ריבונו של עולם, אם לאו, הניחני בעולם הזה כעוף זה שפורח בכל ארבע רוחות העולם – כך נפשי תהא כאחת מהן!

אמר לו הקב"ה רב לך!

והדברים צריכים ביאור: משהגיעה שעתו של משה לסיים את חייו כבן אנוש, ידע מה מצפה לו בעולם האמת. הוא הרי היה במרום בעת קבלת התורה וראה כיצד נראים החיים האמתיים. ואם כן, מה הטעם לבקש להישאר בעולם הזה כעוף הפורח באוויר! ? וכי יש משמעות לחיי הכלב והציפור מול השהיה בעולם שכולו טוב? ועוד במחיצת הקב"ה, בעולם הנשמות? ? וההסבר הוא: שלכל בעל חי יש תפקיד שעל ידו הוא מרבה כבוד שמים. שכתוב: "כי כל הנברא – לכבודי בראתיו!"

אלא שמשה רבנו העדיף למלא תפקיד ולהרבות כבוד שמים, אפילו בכך שיחיה ככלב או צפור. מאשר לקבל שכר וליהנות בעולם הנצח.

רש"י: "אין חנוך בכל מקום אלא, לשון מתנת חנם".

למרות שהצדיקים יש להם זכויות מרובות בעבור מעשיהם הטובים, הם אינם רוצים שיגרע מזכויותיהם כהוא זה. אלא – רוצים מתנת חנם. מתנה מידי של הבורא יתברך.

קושיה היתה לי, היאך להבין את חוכמת לשונו של מרן הרב שך זצ"ל: מאי נפקא מינה אם יכנס כצפור לארץ ישראל! ? או יישאר כצפור בחו"ל. והרי גם שם אפשר לקדש שם שמים?

ולעניות דעתי התשובה היא: כי יש הבדל מהותי גדול, בין ארץ ישראל ומחוצה לו.

ידוע שהרמב"ן כותב: שכל דיני ההלכות בחוץ לארץ חל עליהן מדרבנן ולא מדאורייתא. על מנת שיתרגלו לעשות את המצוות הקשורות בארץ.

ואילו בארץ זה חיוב ממש.

ועתה מבין אני היטב את משמעות רצונו של משה רבנו, שמתאוה להיות אפילו כצפור דווקא בארץ ישראל! !

ישראל ללא הקב"ה כמו החזיר שלא "מעלה גירה"!

אותן התאוות לארץ ירשו כל העם לכל אורך הדורות. וכל זאת למען מטרה נעלה אחת: ללמוד את התורה הקדושה, והמצוות התלויות בארץ. זוהי המטרה, בכדי להשתעבד בתכלית השעבוד אל הקב"ה. והנה שומעים אנו, כי ישנם דווקא יהודים בחו"ל שלא שומרים תורה ומצוות, ולמרות זאת חולמים להגיע לארץ.

אך מתבררת הטעות הנוראית. מאחר וחסרים להם לימוד התורה והמצוות, ורוצים הם למלא את החסר בקרבם, לכן מגיעים הם לארץ וחושבים שעצם הדבר שהם מתגוררים בארץ היא התכלית.

כדוגמת החזיר שמראה את טלפיו שהן כשרות, אך הוא עצמו אינו כשר. שהוא אמנם מפריס פרסה [כשר] אך אינו מעלה גירה.

והרי ידוע "שישראל ללא תורה כגוף בלי נשמה".

בקבוץ בית אלפא אפשר גם ביצה ללא תרנגולת

לפני כששים שנה כיהן כראש ממשלת צ'כיה מסריק המפורסם באהבתו את העם היהודי, והגאון ר' יוסף חיים זוננפלד זצ"ל היה בקשר טוב איתו.

הגויים באותה תקופה המציאו עלילת דם שפלה נגד יהודי צ'כיה, ורצו להרוג אותם, וחלק לגרש מביתם. היה משפט ראווה, וראש הממשלה מסריק יצא חוצץ נגדם, והוכיח את חפותם של היהודים בכל דרך אפשרית. וכך הצליח לדחות את רוע הגזירה, וליהודים היתה הרווחה.

עד שאפילו הגיע לביקור אחרי מספר שנים לארץ ישראל, והראו לו בגאווה את הקיבוץ המטופח "בית אלפא". ואיך עובדים שם כקיבוצניקים. שיטה שהיתה חדשה ולא מוכרת באירופה. [אגב ע"ש ישנו כפר מסריק הקרוב לחיפה].

כאמור, הגיע מסריק לביקור בקיבוץ, מזכיר הקיבוץ ועוד אישים חשובים, לקחוהו לראות את הרפתות המשוכללות, ואת הכבשים וכו'. וכמובן התגאו לפניו בחקלאות, שבה הם ניכרים בידיעתם.

לפתע פנה אליהם כשתמיהה ניכרת על פניו: דבר אחד לא ראיתי בקיבוץ משוכלל זה. **בית כנסת !!**
אנחנו דור חדש ומודרני, ואיננו מכירים בדבר כזה. ולא נבזבז זמננו היקר בלאו הכי על רוחניות לא מובנת לנו.

ואז בהפתעה עצומה נעמד לפתע מכיסאו ואמר: אפילו אצלנו הגויים מאמינים אנו בה'. וכאן בארץ ישראל, יהודים לא מאמינים בו?

אין ביצה ללא תרנגולת. ישראל ללא הקב"ה זה לא ישראל. ולא ראוייה לכם.

הוא הפנה להם את גבו ויצא מהמקום.

כמה נורא שגוי צריך לתת מוסר ליהודי!

לצערי הרב- צ'רצ'יל נאלץ לחנך את ראש עיריית ת"א

כשהוקמה העיר תל-אביב הגיע לביקור שר המושבות של בריטניה, לימים ראש ממשלתה הנודע וינסטון צ'רצ'יל, הידוע בשנינותו ובחריפותו.

לרגל הביקור חפצו קברניטי העיר להציג בפניו עיר מתחדשת, יפה ובנויה לתפארה.

הם ניסו להוכיח תקומה חיצונית בבניית ערים וגשרים, [חשבו למצוא חן בעיני הגוי] ולא במורשת היהודית ובשיקום עולם התורה ושמירת המצוות.

נטעו אפוא, עצי ברוש טריים לאורך כל שדרות רוטשילד, ובצידן הקרוב לים העמידו כמה שעליה קבלו את פניו.

ראש העיר מאיר דיזנגוף נשא נאום לכבודו.

במהלך נאומו נשבה רוח חזקה מהים והפילה כמגדל קלפים את כל עצי הברוש שטרם השרישו שרשים. כולם נלחצו. וינסטון צ'רצ'יל שמר על ארשת פנים קפואה.

בסיום ביקורו נערך טקס בבניין העירייה. בטקס זה נשא האורח נאום המסכם את התרשמותו מהעיר תל-אביב "המתחדשת". וכך אמר: "מסתבר שאי אפשר להקים עיר חדשה ללא שרשים. **אין עתיד בלי העבר**"!

והמשמעות היא: החוזק והפאר של עם ישראל - הם רק בלימוד הגמרא והמשנה ובקיום המצוות. כאשר אנו ממשיכים את המסורת, מהווים אנו חוליה נוספת בשרשרת הדורות החזקה, מימי צאתנו ממצרים בחג הפסח ועד למתן תורתנו הקדושה בהר סיני!

אז אמרו נא לי: האם עם ישראל שראה את היד החזקה שבה הוציאנו ה' ממצרים באותות ובמופתים, צריך לקבל מוסר מגוי? האם לבד אינו מסוגל להבין מהי מורשת אבותינו?? מדוע בחיר האומות תמיד מרגיש נחות וחייב לנסות להתחנף לגויים? והלא אנו חכמים ונבונים הרבה מעבר למה שהגוי חכם. (נלקח מהחוברת והגדת לבנך)

ייבשתי את השורשים של העם היהודי!!

מרגיש אני צורך גדול להביא כאן סיפור פלאי ששמעתיו מאשתי -המביאה בשם אחיה היקר הרב צבי ליברמן שיחי', על אודות כנס שנערך לפני שנים רבות ע"י ערכים, ונאספו שם כל בוגרי החוזרים בתשובה והוזמנו גם הוריהם.

לפתע קם יהודי זקן ממושבו וניגש אל המארגנים, וביקש את רשותם לעלות על הבמה ולספר דבר מה חשוב.

הרשות ניתנה והאב הזקן החל לגולל את קורות חייו: גדלתי בבית יהודי חרדי לכל דבר. שומרים קלה כחמורה. עד שהגיעה השואה הארורה והכתה בפנינו.

עברנו את הסבל והייסורים המוכרים לכולם, ולבסוף ברחנו לרוסיה.

גם שם לא ליקקנו דבש. הקומוניזם הרים ראש, ונשלחנו לסיביר, בעוון שמירת מצוות ולימוד תורה.

לא די היה לנו בייסורי התופת שעברנו מידי הנאצים ימ"ש ועתה נוספה לנו הצרה הזאת?

הסתובבנו גלויי ראש, חסרי אמונה ומושפלים עד עפר. תת אדם !!

היאות אחז בנו בציפורניו, ולא נותרה בליבנו לחלוחית של תקווה להישרדות.

יום אחד, ניגש אלי לפתע משום מקום- יהודי עטור זקן לבן ואמר לי: רצוני לספר לך דבר מה- פעם אחת החליטו שורשיו של עץ עבות להתמרד נגד המוסכמות ולהתהפך. הענפים והעלים יכנסו עמוק לאדמה, ואילו השורשים יעלו אל על וינשמו אף הם אויר צח.

מה יש? להם אסור ליהנות מצינן הציפורים? ולחזות בזריחת השמש ושקיעתה?

וכך קרה. העץ התהפך. אך אבוי.. ראו נא. לאחר ימים ספורים השורשים התייבשו, והעלים הרקיבו להם בעמקי האדמה, וכמובן העץ נבל.

עוברת תקופה, ולפתע נראים ענפים נושאי עלים טריים מבצבצים מהאדמה. ולאט לאט החל לצמוח מהרקב של העלים הטמונים באדמה עץ יפה שהלך והתרומם כלפי העננים. עוד תבין- סיים הזקן את סיפורו ונעלם.

הייתי שבור ורצון מעבודות הכפייה עד שבמהרה נשכח ממני כל אותו סיפור מוזר.

ואז פרץ הזקן בבכי סוער. וכשהוא משתנק בבכיו סיים כך: היום הזה הבנתי לפתע למה התכוון אותו זקן. הנה, אני התמרדתי נגד הטבע של היהודי. התרחקתי מהתורה ומבוראי. והחלטתי לנשום אויר צח. ייבשתי את השורשים של העם היהודי, ואת העלים קברתי באדמה עמוק מאד.

וודאי מבינים הנכם, אני הוא הריקבון, וממני יצא עץ חדש שחזר כמקדם עם שורשיו האחוזים היטב באדמה, והעלים למעלה.

תשובה ניצחת

ורצוני להביא דוגמא אחת מיני רבות. על העם הסיני שחרון ומוכשר מאין כמוהו. ונערך סקר בין תושביה המרובים שנשאלו: מה דעתם על היהודים? וכולם ענו תשובה אחת: "חכמים"!! טובים בכלכלה מבינים בחקלאות, ויודעי ספר.

ובעקבות הסקר הנ"ל, החליטה קבוצה של סינים להגיע לתוך ישיבת פוניבז' המעטירה, ששם "רק" לומדים תורה. על מנת להבין מהי סיבת חוכמתם של היהודים.

לא לקיבוצים המודרניים הגיעו לביקור כי אם לישיבה. ושם אכן מצאו את התשובה.

להרוס כיפה יפה של בית התרבות, יש כסף !

בעודי משרת במילואים ליד נהריה בתקופת מלחמת יום הכיפורים, התיידדתי עם שני אחים, שהאחד הקרוי "צבי", קיבל צל"ש על שהוריד 50 טנקים מצפון לאויב. ואחיו התאום היה מפקדי.

וסיפר לי מפקדי בזמן שהותנו כ-8 חודשים יחדיו, על היותו מתגורר בקבוץ "הנרייטה סולד", הידוע לשמצה בגין האנטיות שלהם כלפי הדת.

והוסיף וסיפר כי בגיל 13 התאוה להניח תפילין ולהכיר מקרוב את הדת היהודית, הוא ואחיו התאום הלכו באופן מיוחד לנהריה ששם ישנו רב מקומי, ואשר הכין אותנו לקבל עול מצוות. אך, הוסיף הרב חייבים הנכם לרכוש תפילין כשרות ולהניחן מידי בוקר בבוקר.

ואביו כבר כמעט השתכנע להעניק לו תפילין, אך חוקי הקיבוץ ובראשם המזכ"ל - לא התירו לו לעשות כל שינוי חדש במקום.

אנחנו הקמנו את הקיבוץ, שלא על מנת להכיר בה', ולא בסממני הדת. זה טוב לזקנים "הפרימיטיביים" של פעם, זקנים גלויים. אין לנו תקציבים להבלים כאלו. [עפרא לפומיא].

הדבר גרם לו לסבל נפשי בל יתואר. לא הבין את אכזריות השקפתם.

ודבר נוסף נחרט בליבו הרך: יום אחד ראה כי בבית התרבות עושים שיפוצים.

מה פשר העניין? מדוע משקיעים אתם כסף רב כל כך בהריסת כיפה הקיימת כבר שנים, על גג הבניין?

וענה לי הקבלן: ויכוח סוער היה כאן על זו הדרך. בחלקם אמרו אנשי השררה כי – הכיפה המתנוססת מעל לגג הבניין מזכירה להם מבנה של בית כנסת, ואין הם מעוניינים להיות קשורים לדברים הרחוקים מהשגתם. כמה נורא! נאנח המפקד. עדיין הנושא צרב בליבו. [על זה היה להם מספיק כספים].

ומדוע כעת כשאתה ברשות עצמך, אינך מניח תפילין? הרי איש אינו עוצר אותך.

וענה: עזוב! היום אין לי את הזמן והכוח לשינויים. זה כבר אבוד לגבי.

האחראי הסיני- רק יהודי דתי יקבל אתכם!

רצוני להעלות עוד מקרה נוסף שהייתי מעורב בו פיזית. ומעשה שהיה כך היה:

באחד ממסעותי לארצות הברית, מצאתי לי אכסניה פשוטה להעביר בה את לילותי הקרובים, עד לסיומי במקום.

ערב אחד יושב אני על תלמודי לאחר התרוצצויות מרובות בין הגבירים, והנה נקישה עדינה על דלתי.

מי זה יכול להיות? שאלתי את עצמי. באמצע הלילה??

פתחתי, ולהפתעתי רואה אני שני בוגרי צה"ל עומדים כמתחננים על נפשם. אולי אוכל להכניסם רק ללילה אחד לישון, כיון שאין להם מקום. הכל עמוס ותפוש, והם אובדי עצות.

ומי שלחכם דווקא אלי?

ובכן, הצטדקו לפני- האחראי בלובי אדם סיני, אמר שישנו כאן בחדר זה יהודי דתי, ורק הם בעלי חסד ואוהבים לעזור. ולכן שלח אותנו אליך אולי תעזור אולי תרחם.

מה השאלה? הכנסתי אותם במאור פנים ואף כיבדתי אותם במעט האוכל שהיה לי.

אף מילה לגבי השתייכותם לעם היהודי. שום וויכוח, אף לא מילה בפוליטיקה. סידרתי להם מיטות ושכתי לתלמודי.

מיד כשהתעוררתי בבוקר חיפשתי אותם, אך מלבד דף אחד על השולחן, לא מצאתי זכר מהם. כנראה מיהרו לדרכם ולא הצליחו להיפרד ממני.

ומה נדהמתי כשקראתי את המכתב המיועד אלי: חבר יקר. נוכחנו לדעת כי, הכל לגבי הדתיים בשקר יסודו.

כעת מציג אני את עצמי לפניך, בתור בנו של אחד מחברי הכנסת האנטי דתיים הגדול ביותר בארץ. לאחר הכנסת האורחים המלבבת שלך "והטקט" שנהגת בנו, מבטיח אני לך, כי ברגע שאגיע לארץ אבהיר להורי עד כמה מעוותת השקפת עולמם, וברצוני להכיר יותר מקרוב את דתנו.

חתול, ואפילו גור בן יומו, לא יעז לקפוץ מגובה רב. פחד נוראי יש לו מהלא נודע. ואם תנסו להפילו בכוח, יאחז החתול בכל כוחו עם ציפורניו ולא יזוז.

אך תינוק אנושי, ברגע שיגיע לקצה הבניין או לחלון, לא יפחד ויקפוץ. כיון שאין לו במודעות פחד ממוות. עדיין הוא אינו בשל בשכלו להבין דברים כאלו.

עד אשר יגדל ויבין שיש הקב"ה. וזאת עושה לנו ה' על מנת שנתקרב אליו ונכיר בו.

משה רבינו לא צריך משקפת

עֲלֵה רֹאשׁ הַפִּסְגָּה וְשֵׂא עֵינֶיךָ יָמָּה וְצִפְּנָה וְתִסְכְּנָה וּמִזְרָחָהּ וּרְאֵה
כְּעֵינֶיךָ כִּי לֹא תַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה: [דברים פרק ג' כ"ז]

כתב האור החיים: "וראה בעיניך", שהיום ישנה אפשרות לראות ע"י אמצעים טכניים, לקרב אל העין דברים רחוקים, ע"י משקפת. או במקביל – מיקרוסקופ. אך משה רבנו ראה הרבה יותר קרוב, למרות שלא היו בידו שום אמצעים זרים.

אמר לו הקב"ה: "עלה ראש הפסגה, וראה בעיניך". כלומר: ראה בעין בלתי מזויינת. וכעין זה כותב המלבי"ם: שה' נתן למשה כוח לראות 400 פרסה, וראה כל פרט ופרט מארץ ישראל, והיה נדמה לו כאילו נמצא בכל מקום בארץ בגופו ממש. ובזה חש כאילו נכנס בגופו לארץ.

עלתה בראשי קושיה: כיון שהכל היה בראיה ניסית, למה היה צריך משה לעלות אל ראש הפסגה? ! וכי לא יכול היה לראות בדרך ניסית זו את הארץ כולה מלמטה? חייב היה לעלות על ראש הפסגה? ועוד: מדוע אמר לו הקב"ה להסתכל לארבעה כיוונים? והרי הכיוון הרביעי היה מחוץ לארץ. אלא, לעניות דעתי יש לבאר כך: שהכל היה בדרך הטבע. ולפי דרך הטבע חייב הוא לעלות לראש הפסגה ע"מ לראות את כל הארץ, על אף שיכול היה לראות בנס. ובמציאות, משה רבנו ראה את כל הארץ במבט אחד, כפי שיכול היה להיות בשמים ארבעים יום וארבעים לילה, ללא אוכל ושתיה וללא שינה. והתשובה השנייה: שיכול לראות לארבעה צדדים של ארץ ישראל עצמה.

למה צריך בית בצורת משקפת?

עוד בתקופת נדודי לצורך הקמת הכולל, הגעתי לגייטסאד שבאנגליה, ולפתע צדה עיני בניין מרשים במיוחד - דו קומתיים, ולו צורה פלאית של משקפת ענקית. סקרנותי הרבה הביאה אותי לשאול את בעל הבית הזה: מה פשר הבניה הייחודית הזו? והוא בשמחה נענה לי לאלתר: לאבי היה מפעל למשקפות. ואני בתור נער צעיר התרשמתי עמוקות מהרעיון הנפלא של עצם המשקפת ומשמעותה - לקרב את הרחוק, ולראות את הקטן בגדול. **אבי ז"ל** נפטר, ואני ירשתי את המפעל והמשכתי את פועלו. אך כאמור - התרשמתי מהמשקפת, והחלטתי לבנות לי בית בצורה זוהה. ועוד חשבתי: כי מאחר ואפשר לראות מקרוב דברים רחוקים, ע"כ אני חש שבזה אוכל להתקרב להקב"ה וכך אמלא את מאוויי. **רק בתור קוריוז:** באחת מהמלחמות שהתחוללו בארץ, עלה ראש הממשלה דאז לצפון, ואליו התלווה אחד מחברי הכנסת. **כולם הסתכלו** מבעד למשקפות לאזור סוריה, וכמובן חבר הכנסת לא רצה להישאר מאחור, וביקש גם הוא משקפת. הפך בו והפך בו.. ולבסוף אמר: איני רואה מאומה. אחד החיילים שעמד בקרבתו, נעץ מרפקו בצלעות חברו, ושניהם החלו לגחך כשהם מסתירים פיהם בידם. סליחה! אמר החייל: המשקפת מכוסה. לא הורדת את המכסה. **גם לראות צריך מזל.** או בלשוננו מי שלומד את התורה וקרוב אל הקב"ה בכל רמ"ח אבריו, יש לו ראייה שונה משאר האנשים.

עומדת בבבל ורואה נבלה בישראל

משה רבנו היה לו כח בראיה חדה כל כך, עד אשר ראה את כל ארבעת הכיוונים של ארץ ישראל, בראיה אחת. אין לו צורך כמובן במשקפת. כיון שראיתו היתה חדה יותר מאשר במשקפת. ולראיה נטע הקב"ה בטבע גם לבעלי חיים ראייה חדה. אך כמובן שלא בממדים שהיו למשה רבנו, שהוא היה מעל לכל.

מובא בגמרא [חולין ס"ג ב']:

א"ר אבהו "ראה" זו איה. ולמה נקרא שמה "ראה"? שרואה ביותר וכן הוא אומר: "נתיב לא ידעו עיט ולא שזפתו עין איה תנא עומדת בבבל ורואה נבלה בארץ ישראל". וכו'.

לקחתי את תלמידי באחת הפעמים לאוניברסיטת תל-אביב, על מנת להראות להם את נפלאות הבורא. באוניברסיטה לומדים רפואה, וכן על בעלי חיים.

לפתע ראינו במחלקת בעלי החיים אחד, ששם על כף ידו עכבר לבן, ולאחר מספר דקות במהירות עצומה צנח על כף ידו עוף טורף הקרוי "פרס", וחטף את העכבר ונעלם בשמי מרום במהירות שבא הגיע.

ואז נכחנו כי – הראיה של העופות הדורסים חדה ממש כמו משקפת. ומגובה עצום ראה עד למטה את העכבר הקטן המונח על כף ידו של הבחור.

בל תוסיף

לא תספו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו מןו לשמור את מצות יקוק אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם: [דברים פרק ד ב] לא תספו – כגון חמש פרשיות בתפילין חמשת מינין כלולצ וחמש ליאות, וכן ולא תגרעו: [רש"י]

את כל הדבר אשר אנכי מצוה אתכם אתו תשמרו לעשות לא תספו עליו ולא תגרעו מןו: [דברים פרק י"ג א] לא תספו עליו – חמשה טוטפות בתפילין, חמשה מינין כלולצ, ארבע ברכות בברכת כהנים: [רש"י]

וקשה:

1. למה התורה כתבה פעמיים את הלאו "של בל תוסיף"?

2. ומדוע לא מופיע בפסוק הראשון "ברכת כוהנים"?

ויש ליישב: שבפרק י"ג כתוב: "כל הדבר" ונתחדש, שיש "בל תוסיף" גם בדיבור כגון: "ברכת כוהנים", שזה רק דיבור. ואם הוסיף על ג' הברכות עוד ברכה, עובר על "בל תוסיף". וכן מדויק מרש"י שבפרשת "ואתחנן" כתב רק מצוות שמקיים במעשה- כתפילין וציצית. ובפרשת "ראה" הוסיף מצווה שבדיבור- שהיא "ברכת כוהנים".

גם לאהוב את ה', לא עפ"י התורה – זה "בל תוסיף".

הנציב בספרו מ"העמק ברכה" מיישב:

1. מדוע נכתב איסור "בל תוסיף" פעמיים?

2. מדוע בפרשת "ואתחנן" נאמר: "לא תוסיפו בלשון רבים, ואילו בפרשת "ראה" נאמר "לא תוסיף בלשון יחיד"?

"בפרשת ואתחנן" נאמר בלשון אזהרה לכל עם ישראל: שהדרך להגיע לדבקות בה' היא אך ורק ע"י חוקי התורה. ואם אדם ירצה להגיע לדבקות בה' בצורה שונה, זה איסור!! ואסור להוסיף או לגרוע – אפילו שהכוונה היא להגיע לדבקות בה'. ולכן נאמר בלשון רבים.

ואילו בפרשת "ראה" נאמר האיסור לסנהדרין שלא יוסיפו על המצוות ולא יגרעו. ונאמר בלשון יחיד, כי בית הדין נחשבים לאחד.

וכן ב"פרשת ציצית" במדבר פרק ט"ו מבאר הנציב: שחוט הלבן והתכלת מרמזים על שני אנשים.

חוט התכלת - מרמז על אדם ששקוע כל כולו בעבודת ה' כל הזמן ע"י תורה ותפילה. ולכן חיברו את התכלת עם הלבן בכדי לומר לו: שאם תגיע לידו מצווה, שיעזוב את הדבקות בה' ויעשה את המצווה כמו שאברהם אבינו שדיבר עם ה' והיה בדבקות בה' בצורה הכי גבוהה, אף על פי כן כשהגיעו האורחים עזב את הקב"ה ורץ למלאכים כיון שזה רצון ה'.

וחוט הלבן מרמז - על אדם שעוסק בפרנסה ואומרים לו: תתחבר עם התכלת, וכשיגיע זמן המצווה תעזוב את הביזנס ותרוץ למצווה.

ולכן, נאמרה "פרשת קרח" מיד לאחר "פרשת ציצית". כי זה היה חטא קרח שהוא רצה להגיע לדבקות בה' בצורה אחרת ולכן שאל: שאם כל הציצית תכלת מיד נזכרים בה'.

וחדר מלא בספרים פטור ממזוזה.

וכן 250 איש שהקטירו קטורת ונדב ואביהו – חטאם היה שרצו להתקרב לה' בדרך אחרת.
ולכן הזהירה אותנו התורה ב"פרשת ציצית", ו"בל תוסיף". שהדרך היחידה להתקרב לה' היא – אך ורק דרך התורה !

מפה אנו רואים, כי החשיבות של קיום המצוות בדרך שבה הורה לנו הקב"ה ע"י דוגמאות מאבותינו הקדושים, יותר מאשר לחפש דרכים חילופיות ולהדבק בה'.

כיון שאם נופלת לידנו מצווה, רצונו של הקב"ה שכעת נעזוב הכל, כולל אותו יתברך, ונשקיע כל כוחנו במצווה שנפלה לידנו.

וכנ"ל לגבי הצורך במקרים מסוימים בעבודה, או לעזור בחדש, כעת צריך לעבוד. כי זה צורך השעה.
ומי לנו כאברהם אבינו שבשעת בצורת בארץ ישראל, קם ועזב את מצוות "ישוב הארץ" לצורך "שכירת בר", ולקיים מצוות "אוכל נפש". כי זהו צו השעה ! !

אני מעדיף לתת תרומה גדולה לישיבות ולהמשיך להתגלח בתער ! !

בברזיל מכהן מזה שנים כרב הקהילה הרה"ג הרב דישי שליט"א חתנו של הרה"ג הרב אליעזר בן דוד שליט"א.

כהרגלו היה דורש הלכות לפני צבור גדול ומעורב בהשקפות וקיום תורה ומצוות.

יום אחד, כאשר התמקד באיסור גילוח בתער, והבהיר את חומרת הדבר שהוא מדאורייתא, קפץ אחד משומעי לקחו ואמר: כבוד הרב, אני תורם כל שנה כ-50,000 \$ האם זה לא מספיק? והאם הקב"ה לא אוהב אותי בגלל שאני מתגלח בתער?

הצבור נתקף בהלם משאלתו של הגביר.

והשיב לו הרב: וכי חסר לקב"ה מיליארדים לחלק לישיבות? בטוח אני כי הקב"ה מוותר על התרומה שלך, ובלבד שתקיים את המצוות כהלכתן.

מה תיקונים באמצע שיעור תורה ? !

בעודי מתפקד כראש כולל בצרפת, והיינו באמצע שיעור בגמרא בבא בתרא. והגיעו האברכים להתעלות נפשית נפלאה בלימוד. [היו אלו בחלקם מתחזקים]

כשלפתע נכנס בסערה אחד הלבוש כ"בבא", ואמר בקול: כולנו נעשה תיקון לרב הצדיק הרב רוימי שהיה אז חולה.

אני הגבתי בכעס על התפרצותו של הלה, ואמרתי: מי נתן לך רשות להפסיק את לימוד הגמרא של האברכים. ובפרט שהרב רוימי ביקש שנגביר חיילים בלימוד התורה, כי זו היתה שאיפת חייו.

מה לך תיקונים באמצע השיעור? וכי רוצה אתה להוסיף תיקונים על התורה? כלך מכאן! ולאברכים פניתי והוריתי: ממשיכים בשיעור.

ולפתע גונב לאוזני לחשושים של האברכים. הטיתי אוזני ושמעתי: כבוד הרב, והרי זה איש קדוש. וצריכים לשמוע לקולו.

רבותי ! אם הוא התפרץ באמצע שיעור, ולא ביקש רשות ממני כראש הכולל, זה מוכיח שאין לו יראת שמים, ובוודאי שאיננו צדיק.

והרי זה בבחינת "בל תוסיף", ואיני מסכים לזלזול כזה.

[בסופו של דבר התברר ע"י הרה"ג עובדיה יוסף זצ"ל, שאסור לדבר איתו כיון שחשוד ומוכר הוא כבעל עבירה בארץ].

הבעל הקורא אמר פעמיים זכר ולא זָכַר ?

ומעשה שהיה ב"פרשת זכור" – לפי מנהג האשכנזים נוהגים לקרוא פעם אחת "זָכַר" [בצירה], ובפעם השנייה יש לקרוא "זָכַר" [בסגול]. אך הבעל קורא טעה וחזר פעמיים וקרא "זָכַר". ולאחר שהעולה לתורה בירך, החלו המתפללים לצעוק: טעות ! ! ואז חזר הבעל קורא שוב ואמר פעם אחת "זָכַר" [בסגול].

עכשיו התעוררה בעיה. אם חזר ותיקן וודאי שצריך לתקן בצורה מושלמת, ולקרוא פעמיים. כיון שעתה נחשב "לבל תוסיף".

ושאלתי את מורי ורבי ר' שריה שליט"א. והוא בטוב לב, חיך וענה בשאלה: האם הבעל קורא קרא במתינות, מילה במילה וידע להדגיש בצורה טובה את הקריאה? אם כן, אין בעיה. כיון שזה לא מדאורייתא, אלא חומרה יתירה, ויצאתם ידי חובה.

ושמעתי מרב חשוב, שרבי ומורי הוציא את אחד מספריו במהדורה שניה, ונוספה שם הערה: כי עפ"י הגאון מוויילנה עיקר החשיבות בקריאה היא זכר ולא זכר. והפעם השניה היא רק דבר שולי.

המתפללים רצו להרוג את הבעל קורא

מקרה מעניין אירע בבית הכנסת כלשהו, בפרשת זכור. כאשר הבעל קורא היה מוכשר ביותר וקרה את הפרשה בקולו הערב.

בית הכנסת ברובו היה מורכב מספרדים, ולפי מנהגם מספיק לקרוא זכר פעם אחת, ואין זיכר כמו אצל האשכנזים.

אך יחד איתי היו עוד כמה אשכנזים, וביקשנו מהבעל קורא, שיקרא כדרך האשכנזים בתוספת ההברה זיכר. והנה כשיושבים כולנו מרוכזים לשמוע את החלק שחשוב לנו על פי מנהגינו, לפתע שומעים אנו את הפעם השנית זכר [בקמץ ולא בצירה].

הרב המקומי [שהיה אשכנזי] צעק בזעם לעבר הבעל קורא: כעת מחויב אתה בהריגה!

ובגמרא כבא בתרא דף כ"א. מובא מעשה ביובא שר צבאו של דוד המלך, שישב שישה חודשים באדום, והרג את כל הזכרים. וכששב ובא לפני דוד, שאלו: מדוע הרג רק את הזכרים ואת הנקבות לא הרג?

וענה: שלימדו אותו בחדר "תמחה את זכר [בקמץ] עמלק, ולכן לא הרג את הנקבות.

ונחלקו בגמרא האם יואב הרג את המלמד שלו? כיון שנאמר: "ארור עושה מלאכת ה' רמיה", "וארור מונע חרבו מדם".

ועתה מבין אתה כעת מדוע מחויב הנך במיתה??

מניח תפילין על שני ראשים, האם עובר על בל תוסיף?

שו"ת בית יצחק יורה דעה ח"ב סימן צ"ט אות ג':

הביא להקשות: מדוע מי שיש לו ב' ערלות, צריך למול שניהן. ומי שיש לו ב' ראשים, הסתפקו בגמרא על איזה ראש להניח. ומדוע לא יניח על שניהם?

ותירץ: שלעניין ערלה, כל זמן שעדיין יש ערלה, הרי לא נחתכה כל הערלה. אבל לעניין תפילין, התורה חייבה על כל איש מישראל להניח תפילין.

וכיון שהניח תפילין על ראש אחד, יצא ידי חובתו.

ואדרבא - אם יניח שני תפילין, יעבור על בל תוסיף, כיון שהוא איש אחד.

מתנות לאביונים – בתינוק עם ב' ראשים

קובץ וילקוט יוסף (שנה י"ב ק"ו י"ג סימן ק"כ):

בפורים חייבים במתנות לאביונים דווקא לשני עניים, ויש לדון בנותן לעני שיש לו שני ראשים.

האם יצא ידי חובה? שהרי מצינו שבכור שיש לו שני ראשים, מחויב ב' פעמים ה' סלעים.

ונראה לומר: שעיקר חיוב משלוח מנות ומתנות לאביונים צריך לשני עניים דווקא.

ולכן לא נוכל לחשוב כשני בני אדם.

ועוד סיבה שהוא לא כשניים:

כי יש אומרים שהוא נחשב טריפה [כיון שאינו ראוי לחיות], ודי לנו לחדש שהוא נחשב אחד.

לצרפו למניין במקום שניים?

נראה פשוט, שאין לצרפו למניין כמו שניים...

להניח תפילין בשתי ידיו- האם איכא בל תוסיף

חסד לאלפים [סימן כ"ז ס"ה]:

אדם שכותב ביד אחת, ואת כל שאר הדברים עושה ביד אחרת, על איזה מהם יניח תפילין?
הדרך הישרה לאיש כזה, שיניח בשתי ידיו, בשעת "קריאת שמע" ויכוון לצאת ידי חובה בתפילין שהוא צריך להניח, והתפילין האחרות יהיו כרצועה בעלמא.

רב פעלים ח"ב או"ח סימן ט' חולק:

יש בו משום איסור בל תוסיף כשמניח ב' תפילין בבת אחת, מלבד איסור מראית עין, שכולם רואים שמניח בשתי ידיו ולא מבינים מהי הסיבה.

מניח תפילין בשבת- האם עובר על בל תוסיף?

שו"ע הלכות תפילין סימן ל"א:

שבת ויו"ט אינן זמן תפילין: שנאמר "והיו לאות על ידיך". יצא שבת ויו"ט שהן עצמן אות בין ה' לישראל, ואם מניח אותם בשבת לשם מצוה, עובר משום בל תוסיף, וגם מזלזל באות של שבת – שמניח עליו אות אחרת וחייב מיתה!

ואם מכווין לצורך - כגון שמצא תפילין חוץ לעיר, מותר.

מניח תפילין בחול המועד האם עובר על בל תוסיף?

מעשה שהיה - בהיותי מפקח בבית ספר שבארה"ב, ובאמצע תפילת חג - שני של גלויות, היו אלו מספר מורים ישראלים אשר ידעו כפי הנראה את ההלכה רק בחציה הראשון, והופיעו עם תפילין לתפילה. הסברתי להם בשקט, שזה אסור. כיון שתושבי חו"ל עדיין ממשיכים את החג. ולכן כדאי שיניחו בהצנע, ולא "למראית עין".

אך ישראלים ידועים בעקשנותם! ולא הסכימו לשמוע.

ניגש אליהם הרב המקומי והרים את קולו ונזף בהם כהוגן. אם הרגע לא תצאו מכאן, נדאג אנו להוציאכם בכוח!

ומהי הסיבה לתקיפות רב בית הכנסת?

מגן אברהם [סימן ל"א]:

בחול המועד איסור להניח, ואם הניח אינו עובר משום בל תוסיף, כיון שאינו מכוון להוסיף. ומניח רק בגלל שזה ספק.

ומוסיף שו"ע הרב שאין לחוש לזלזול באות של חול המועד, כיון שאינו מתכוון לשם מצוה אלא מספק.

חידה: איך יתכן שיקרא קריאת שמע ויעבור על חשש בל תוסיף

חישוקי חמד ברכות ט':

תשובה: מובא בשם החפץ חיים – שהקורא ק"ש לאחר זמנה יש לחשוש שעובר משום בל תוסיף. והסביר ר' שלמה בלוך: שלכן הגמרא אומרת שלאחר זמן קריאת שמע צריך לקרוא ק"ש כקורא בתורה, ולא לכוון למצווה.

האם ב-ב' מזוזות יש אסור בל תוסיף?

שו"ת בנין ציון סימן צ"ט:

שאלה: יש לו בביתו חדר גדול ויש ממנו פתח לחדר קטן שאין בו ד' על ד' אמות, אלא בצירוף.

האם חייב החדר הקטן במזווה? ואם חייב - באיזה צד יקבע אותה?
תשובה: כדי לצאת ידי כל השיטות, צריך להניח בפתח החדר הקטן ב' מזוזות, ואין חשש לבל תוסיף.

כיון שרק אחת מהן כשרה. ויכוון לצאת ידי חובה באותה מזווה שכשרה. [וכן עשיתי מעשה בביתי.] וכ"כ ר' שלמה קלוגר בשו"ת "קנאת סופרים" ס' מ' דט"ז ע"א.

ואילו בשו"ת "מנחת יצחק" חלק א' סימן ט', ובשו"ת חלקת יעקב יו"ד סימן קס"ב ד"ה ואכן כתבו שיש איסור בל תוסיף, ולכן יקבע רק בצד אחד. וכן – במנחת יצחק מובאת שיטה שכל פתח חייב בשתי מזוזות מדאורייתא.

אשה שאלה אותי שאלה מוזרה: האם זה נכון שבשבת אוכלים 12 חלות??

בזמן שלימדתי בברזיל נערים צעירים, היו ביניהם שני אחים, האחד כבן 13 והשני 15. הם לא למדו מעולם

בתלמוד תורה, ובטח שלא בישיבה.

ונערים כאלו מבתים פחות ממסורתיים, התאספו סביבנו ושתו בצמא כל לימוד וכל הלכה שהבאנו לפנייהם. ואכן כל חידוש ששמעו ממני, היו שני האחים הנ"ל מיד מיישמים.

האם - שכאמור לא היתה רגילה לכל החומרות וההלכות, היתה מתקשרת אלי ושואלת לפשר הדבר. והייתי מסביר לה במאור פנים ובסבלנות רבה.

ויהי היום, והנה נקשה על הדלת. ועל סף ביתי עומדת אימם של שני הנערים הצדיקים.

כבוד הרב, האם זה בסדר שסיפרת להם אמש כי בכל פעם שעוברים ליד כנסיה, יש לירוק על הארץ? והרי זכותם לשמור דתם כמונו היהודים. אין זו דרך ארץ לירוק.

ישבתי כהרגלי והסברתי לה דברים כהווייתם. עד שהשתכנעה. [למרות שבתוך תוכי לא היתה לי בתחילה ממש תשובה לאמא].

ואז היתה השאלה הבאה שהיתה "המכה בפטיש": אבל תודה שזה כבר עובר את הגבול!

בניי הגיעו אלי עם דרישה חדשה, ומדהימה יותר מכל קודמותיה.

אמא בבקשה, לשבת הקרובה תצטרכי לאפות 12 חלות לסעודות. ???

כך למדנו שזה כמו לחם הפנים, וכך רוצים גם אננו.

נו?? שואלת האם. מה יש לך לומר לי עכשיו? לא ראיתי דבר כזה, לא מאמי ולא מסבתי. רק 2 חלות, לחם משנה.

אל תדאגי אמא יקרה! לכי לביתך ואני אשוחח איתם. זה דבר שראו אצל אחד הרביים שהגיע מארה"ב, וזה מדובר רק באנשים מיוחדים שעושים זאת עפ"י הקבלה. צריך לכוון בכל דבר. אין זה בשביל אנשים פשוטים כמונו. וזה מה שהסברתי לבחורי החמד שלי:

האם לבצוע בשבת על 12 ככרות יש איסור בל תוסיף?

גמרא שבת קי"ז: אמר ר' אבא – בשבת חייב אדם לבצוע על שתי לחם. דכתיב "לחם משנה".

בספר ערוך השולחן או"ח רע"ד כתב: שלחם משנה הוא דין תורה ולא אסמכתא. כיוון דכתיב "לחם משנה שני העומר", ותיבות לחם משנה מיותרות. אמנם מדברי הראשונים נראה - שלחם משנה מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא.

דעת הט"ז - שלחם משנה דאורייתא.

בספר אליה רבה סימן רע"ד א' כתב בשם השל"ה: שיש לעשות 26 ככרות כמספר השם: 12 בלילה, 8 בבוקר, 4 במנחה, 2 במוצ"ש. ובכל סעודה יש לכוון כוונות מיוחדות.

וכתב האליה רבה: כיוון שבגמרא לא מוזכר שום רמז לזה, לכן רק אדם שבקי בחכמת הקבלה ינהג כך.

ובספר שערי תשובה ס' רע"ד כתב: שהנוהגים כמו האר"י מסדרים 12 לחם בכל סעודה [זכר ללחם הפנים].

וצ"ע לדעות שלחם משנה הוא דאורייתא. האם יש חשש בל תוסיף?
ולשיטתם צריך לבצוע רק על ב' חלות, ולכוון שרק הם יצאו למצווה, והשאר יהיו לפי הקבלה.

ונשמרתם מאוד לנפשותיכם !! זוהי טעות??

בַּק הַשְׁמֵר לָךְ וּשְׁמֹר נַפְשְׁךָ מֵאֵד פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ וּפֶן יִסּוּרוּ מִלִּבְּךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְהִיָּדְעָתָם לְבָנֶיךָ וּלְבְנֵי בָנֶיךָ: [פרק ד' פס' ט']

וּנְשַׁמְרְתֶּם מֵאֵד לְנַפְשֵׁיכֶם כִּי לֹא רְאִיתֶם כֹּל תְּמוּנָה בְּיוֹם דְּבַר יְקֹוֹק אֲלֵיכֶם בְּחֶרֶב מִתּוֹךְ הָאֵשׁ: [פרק ד' פס' ט"ו].

מפגש גדול מאוד נערך לכל בוגרינו - יוצאי ישיבת "רמת השרון", מנינו כמה מאות, בחלקם היו כבר אברכים.

ומה עושים כשנפגשים? מוציאים סיגריות ומעשנים להנאתנו. עד ליצירת דחיסות אויר נוראית באולם. לפתע קם האחראי למפגש ואמר בכאב: רבותי! וכי אינכם יודעים, כי העישון הוא אחד מהאיסורים של – "ונשמרתם לנפשותיכם מאוד מאוד?" אבקשכם לכבות את הסיגריות לאלתר.

הציבור החל להתקומם: ומאיפה לקחת איסור זה? היכן בתורה נאמר דבר כזה?

ברכות ל"ב: מעשה בחסיד אחד שהיה מתפלל בדרך. בא שר אחד ונתן לו שלום ולא החזיר לו שלום.

המתין לו עד שסיים תפלתו. לאחר שסיים תפלתו אמר לו: ריקא! והלא כתוב בתורתכם "רק הישמר לך ושמור את נפשך" וכתוב "ונשמרתם מאד לנפשותיכם".

כשנתתי לך שלום, למה לא החזרת לי שלום? אם הייתי חותך ראשך בסייף, מי היה תובע את דמך מידי?
אמר לו: המתן לי עד שאפייסך בדברים.

אמר לו: אילו היית עומד לפני מלך בשר ודם ובא חברך ונתן לך שלום מחזיר לו?
אמר לו: לאו.

ואם היית מחזיר לו, מה היו עושים לך?

אמר לו: היו חותכים את ראשי בסייף.

אמר לו: והלא דברים קל וחומר. ומה אתה, שהיית עומד לפני מלך בשר ודם, שהיום כאן ומחר בקבר, כך אני שהייתי עומד לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה שהוא חי וקיים לעד ולעולמי עולמים על אחת כמה וכמה.

מיד נתפייס אותו השר ונפטר אותו חסיד לביתו לשלום.

יש לתמוה: הרי הפסוקים האלו, לא נאמרו לגבי "שמירת הגוף" אלא לא לשכוח את התורה ולא לעשות פסל.

ובאמת המהרש"א שואל את זה, ובעל "התורה תמימה" מסביר: שלדברי המהרש"א באמת זו טעות. ואותו חסיד דחה את אותו שר בדברים, וכן מה "דמרגלי בפומא דאינשי" הפסוק "ונשמרתם מאד לנפשותיכם", לכל נזק גופני – זו טעות!

וכי המהרש"א לא הבין את הרמב"ם שזה איסור דאורייתא "ונשמרתם"?

אבל ברמב"ם הלכות רוצח פרק י"א הלכה ד' כתב: מצות עשה להסיר כל מכשול שיש בו משום סכנת נפשות כגון גג או בור מגולה, שנאמר: "הישמר לך ושמור נפשך מאד".

וכן בגמרא שבועות ל"ו כתוב: "אסור לאדם לקלל את עצמו [כלומר את גופו], שנאמר: "הישמר לך ושמור נפשך".

וכתב הרמב"ם הלכות סנהדרין פרק כ"ו הלכה ג': המקלל עצמו, לוקה. שנאמר: "הישמר לך ושמור נפשך".

מתברר שכל האיסורים האלו הם על הגוף ממש, וזה מדאורייתא. ועובר על "לוקה"!

האם יש איסור ונשמרתם בספק?

יש להעיר שהרמב"ם פרק י"א מהלכות רוצח היה- דיבר במקרים שזה פקוח נפש. כגון: גג בלי מעקה, בור מים ונחשים בלילה וכו'.

ובמקרה הזה יש איסור כיון שזה בבחינת פיקוח נפש וודאי.

ויש לדון במקרה שיש ספק פיקוח נפש, או שלא ברור הדבר האם ישנה סכנה בדבר וזה גובל בפיקוח נפש. כגון:

ישנו הבדל גדול בין שריפה לבין עישון!

בזמן בחרותי למדתי בישיבת בית מאיר בבני ברק. והייתי תדיר מתפלל עם מרן הסטייפלער זצוק"ל בשחרית.

מרן היה מקפיד להגיע ראשון לפני הזמן, ואני זכיתי לשבת מולו. ולשרתו בשני דברים: להביא לו את הסידור והחומש, ודבר נוסף מעניין מאד – הייתי מגיש לו סיגריה חריפה ללא ניקוטין לאחר שחציתי אותו לשניים על פי בקשתו.

היה הסטייפלער מכניס את הסיגריה לפיו והחזיק בסטנדר בשתי ידיו, ואני מיהרתי להצית לו אותה. ואז היה במהירות שואף ונושף את העשן מספר פעמים, וכך סיים אותה. [כאמור את חצי הסיגריה].

אך באותם רגעי לימוד ליבי פרפר בקרבי. היה מתנדנד עם הסטנדר כשהוא שקוע כל כולו בלימוד, עד שפחד אחזני בכל פעם, שרק לא ייפול. [ואכן באחד הפעמים צנח על הארץ, אך בטרם הספקתי להרימו וכבר בזינוק קפץ על רגליו. פשוט לא רצה להטריח אף אחד].

לא ברור לי האם דרישתו לחצות את הסיגריה היתה מטעמי הגבלת תאוותו לסיגריה, או בכדי שלא יצרוך יותר מידי מהסיגריה ולא ישרוף את ריאותיו.

המציאות היא שלמרות הכל היה מעשן, אף שלא סיגריה שלימה אך ברור שנהנה מעצם העישון, ולא ויתר עליו אף בוקר.

ונראה לי: שלא עבר כאן איסור של "הישמר לך ושמור נפשך"? כי הוא שרף את ריאותיו, אלא רק נהנה קצת מהעישון.

אבל במקרה הפוך, לדוגמה:

העישון הוא לא ספק אלא וודאי שריפה!

היה רב גדול וצדיק, באירופה גאון בש"ס ובפוסקים, והייתי שואל אותו בכל התוספות המסובכים ביותר, אך לא היתה אפשרות לעמוד במחיצתו זמן ממושך, כיון שהיה מעשן כקיטור. [בקיצור: שורף ממש את ריאותיו].

בעיות רבות עברו עליו, בעיות לב וריאות, והרופאים הזהירו אותו מפני הסכנה הרובצת לפתחו, אך הוא לטענתו: הבעיות שנוצרו בלב לא קשורות לסיגריה.

המצב הלך והחמיר ולבסוף החליטו הרופאים לנתחו, וכשיצא לפרוודור בית החולים לאחר שהתאושש מהניתוח, מיד כשהרופאים לא שמו לב אליו, מצאנו אותו בזמן הביקור-חולים מעשן להנאתו. [סוג של התמכרות].

ואשר יגורתי בא, והצדיק נפטר לבית עולמו.

ועל זה נאמר "העישון הוא לא ספק אלא וודאי שריפה" !

ועל זה מה שנאמר ברמב"ם: על זה עובר איסור של ונשמרתם לנפשותיכם.

דוגמה נוספת שאירעה איתי, בהיותי ר"מ בישיבה שהקמתי בס"ד בג'ונגל שבברזיל:

גם אני – כמעט נשרפתי

התגוררתי בדירת ווילה בלב ליבו של הג'ונגל הפראי, עם בריכת שחיה בחצרי, וערסל הקשור בין העצים, ואני לבדי עם הגמרא ועם.. איך לא? הסיגריות. ולא סתם סיגריות, אלא "מלבורו אדום, אשר נעשה בברזיל,

והיה ידוע בחריפותו העזה, עד שהיו חתני וחברי בארץ מבקשים שאשלח להם מהסיגריות האלו. תענוג עילאי היה לעשן אותם.

ואני, שוכב לי בערסל ומעל ראשי ניבט אלי קוף צעיר וחמוד, ואני ממשיך להתעמק בלימודי ומדי פעם מגיעים תלמידי לשאול אותי קושיות.

וסיגריה ועוד סיגריה חודרת לריאות, עד שכבר היטשטשו הגבולות ופעם אף שמתי סיגריה בוערת מאחורי אוזני בהיסח הדעת, ורק בנס כשהגיע אלי תלמיד לברר קושיה מסוימת, העיר את תשומת ליבי לגבי סכנת שריפה חלילה.

לסיכום: הגעתי ביום לעישון של 4 קופסאות.

ערב אחד עשיתי לבחורים מסיבת סיום, וביקשוני שאשיר ברמקול. ואני מתחיל ולפתע נתקעו המילים בפי, ונתקפתי בקוצר אויר נוראי עד שנפלתי שדוד.

הזעיקו בבהלה רופא, אשר הבהילני לבית החולים, ושם הראה לי הרופא את הצילום ריאות ואמר: אתה הולך למות. ריאותיך שחורות ומפויחות. אין סיכוי לצאת מזה.

עוד באותו רגע הוצאתי את קופסת הסיגריות שהיתה בכיסי, והשמדתי אותה. לא הייתי צריך יותר הסברים. עשיתי מעשה, חד וחלק.

לאט לאט הבראתי בחסדי שמים, אך למדתי: ו"נשמרתם" לא פסוק של מה בכך.

מורי ורבי הרה"ג ר' שריה דבליצקי שליט"א היה אף הוא מבקש שאביא לו סיגריות בכל פעם שטסתי לחו"ל. אך, היו אלו סיגריות קלות ולא מכלות את הריאות.

ועד עצם היום הזה ממשיך הוא לעשן אך ורק סיגריות מסוג זה.

ואגב: מקפיד הוא להימנע מלעשן סיגריות המיובאות מגרמניה, מאחר והם משתייכים לעמלק. כמו מכשירים שונים המיוצרים שם.

כמוכן, היה הרה"ג הרב אונגר זצ"ל רבם של קהילת חוג חתם סופר בבני ברק, עם סיום תפילת שחרית, היה יוצא מבית הכנסת עטוף בטליתו ובידו אווז בסיגריה דלוקה, ע"מ להראות לכולם שאכן מותר לעשן ביום טוב.

ואמר לי אחד ממכרי הרבנים: "אין הנאה גדולה יותר מעישון ביום טוב.

שלא תשכח התורה

איתא בספר לב אליהו משפטים:

פעם התלונן הלב אליהו באזני החפץ חיים על שנאלץ לנטוש שיעוריו ולנסוע למרחקים, ולהביא טרף לבני ישיבתו, והשיבו החפץ חיים: וכי לא יכול הקב"ה לפרנס בנקל את כל הישיבות לבל יזדקקו "לנדיבי עם" בניכר?

אלא אמרו חז"ל: טרף נתן ליראיו, יזכור לעולם בריתו".

טרף – נתן ליראיו {בלבול}. והרי פירושו: הקב"ה מלא רחמים. ומה יעשה אדם שטרוד במדינה רחוקה, או במקום נידח, ואינו שומע מילה אחת של תורה?

מסובב הקב"ה, ומטריף את הישיבות שצריכים לשם כך לשגר משולחים לכל אותם המקומות, וממילא משתפים הם אנשים אלו, לקחת חלק בתורה. והיינו: טרף- מזונות, נתן ליראיו ע"י טירוף. ומדוע? על מנת "שיזכור לעולם בריתו".

"לאחר החורבן הנורא צריכים לפחות שני דורות לעסוק רק בתורה"

מעשה ביהודי בני ברק מיוצאי גרמניה, חרד וירא שמים, שחונך על פי שיטתו של הגרש"ר הירש זצ"ל, שכאשר הגיעה ביתו לפרקה החליט לחפש לה אך ורק בחור תלמיד חכם ולמדן, אך שגם יעסוק לפרנסתו. חיפש ומצא ממש בחור כאוות נפשו, ולפי השקפתו. אך למרבה התמיהה, בתו סירבה לשמוע מההצעה. היא דורשת רק למדן, ובשום פנים לא שיעסוק במסחר.

האב, מיהר לביתו של החזון איש לשאול בעצתו, והנה הפלא ופלא.

מין ענה לו כך: "אחר החורבן הגדול של הישיבות באירופה, חובה עלינו לדאוג לכך, שבמשך שני דורות לפחות יעסקו בתורה בלבד, ורק ע"י כך יובטח: שלא תישכח תורה מישראל". [לקוח מטובך יביעון]

האם יש להעדיף למוד בישיבה תיכונית או בישיבה ללא תיכון???

[לקוח מספר תחומין- תמצית דברי מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל]

שאלה: נער שסיים לימודיו בבית ספר יסודי, האם עדיף להמשיך לימודיו בישיבה תיכונית, לקיים משנת חז"ל "יפה תורה עם דרך ארץ", או עדיף יותר להמשיך ללמוד בישיבה קדושה, אשר בה מוקדש ללימוד התורה בלבד?

תשובה: לאור כל האמור – נראה: שכל שישנה אפשרות שימשיך את לימודיו בישיבה קדושה, שעוסקים בה בתורה בלבד, אין ספק שעדיף ללכת לישיבה כזאת יותר מאשר לישיבה תיכונית, כדי שיוכל להיות מושלם בכל מקצועות התורה.

כי מי לנו גדול מהרמב"ם שהעיד על עצמו באיגרותיו: "שכל מה שעסק בחכמות אחרות כפילוסופיה ורפואה וכו', אינו אלא לשמש לרקחות ולטבחות לתורה הקדושה, להראות העמים והשרים את יופיה כי טובת מראה היא".

ועם כל זאת התאונן כי נתמעטה עונתה של התורה.

ואמר החכם: מימי לא נצחני אלא בעל מלאכה אחת, כמו שכתב בשו"ת התשב"ץ חלק א' (סימן עב). ואשרי חלקו של השם מעיינותיו בתורתו הקדושה, כי היא חיינו ואורך ימינו. וכו'.

ולמה לא זכה לוי בנחלת ארץ ישראל?

מפני שהובדל לעבוד את ה' לשרתו, ולהורות לרבים דרכיו הישרים ומשפטיו הצדיקים. כי הם לא משתתפים במלחמות ישראל, ולא זוכים לעצמם בכוח הגוף, אלא הם חייל ה'.

ולא שבט לוי בלבד, אלא כל אחד שנדבו ליבו להתקשר לה' ולתורתו בלבד, ופרק ה' מעל צווארו עול החשבונות הרבים, הרי זה נתקדש קדש קדשים, ויהי חלקו ונחלתו לעולמים, ויספיק פרנסתו, כמו שזיכה לכוהנים וללוויים.

מה בין ישיבה תיכונית בארץ לישיבה תיכונית בחו"ל?!

מאחר ואני עצמי לימדתי בישראל וגם בחו"ל, כגון: צרפת, ברזיל ארה"ב וכו', לכן ידוע לי ההבדל החד שבין שתי הישיבות התיכוניות השונות:

בחו"ל: הבחורים בוודאי מעוניינים ללמוד רק את התורה, אך הממשלה מחייבת אותם ללמוד גם מקצועות חול, אחרת לא יקבלו תעודות ועבודה לאחר מכן.

בארץ: שלימדתי, כגון: בנחלים וכו'. כאן ההפך הוא הנכון. הבחורים באים ללמוד **מקצועות חול**, במטרה להתמקצע, ואף לשרת בצבא. אך תורה, לומדים דרך אגב ומחוסר ברירה בשביל התעודות. [לא כולל החרד"לים].

באחד מהשנים שבו לימדתי בישיבת נחלים המשתייכת למפד"ל, בראשותו של הרב בא גד מנהל הישיבה, החליטו לעשות כנס גדול מצפון ועד דרום, ולכנס את כל הרבנים שלהם וכמוכן את התלמידים, מאחר וראו כי הקשר בין התלמידים לרמ"ם ניתק באיזשהו שלב, ואין "מורא רבם עליהם".

כולם הגיעו, ואחד הרבנים המפורסמים של הישיבות מראשי המפד"ל החל לנאום, אך שמתי לב כי התלמידים הפנו עורף לבמת הכבוד ופטפטו ביניהם. ברור היה לכל, כי לא היה להם שום עניין בנאמר בכנס זה. בחלקם אף ערקו מן המקום.

פניתי לרב בא גד ולחשתי על אוזנו: אם היה מגיע לכאן הרב שך גם היה נראה כך המקום? הלוא היו בחורי הישיבות גודשים עד אפס מקום את האולם, והיו מקשיבים בדממה וביראת כבוד.

ענה לי הרב: אכן זה בזיון גדול מאד, ולכן רוצה אני לחייב את התלמידים להראות בלבושם ככל בני הישיבות הקדושות.

האחראים שללו זאת מכל וכל, ולפתע אחד מהם שם לב שאני עומד ביניהם ושאל את הרב בא גד: מי זה? מה עושה שחור זה ביננו??

ענה לו הרב: הוא מורה מצוין ויודע לקרב את הבחורים. והם מחזירים לו אהבה.

לא הבנתי. ענה לו אותו אחד. האם בין אנשינו אין כאלה כמותו? שצריך להביא מחוץ למחננו? ואכן הוציאו אותנו, מהכתות הגבוהות והורידו לצעירים.

מתחילה הצלחנו להכניס בחורים רבים לישיבות הקדושות. אך מאותו רגע שהיה הכנס, התדרדר המצב עד שיותר לא הגיעו בחורים לישיבות שלנו.

רק דבר אחד לא שיערו אותם מנהיגי המפד"ל, כי מהם יצאו חרד"לניקים. וכשם כן הם. מקפידים על קלה כחמורה, יראי שמים ולומדי תורה.

והם אלה שהפכו את הקערה על פיה, ויודעים כי התורה חשובה יותר מהעבודה

צוחק מי שצוחק אחרון

היתה תקופה, שבה לימדתי בכפר סיטרין. התלמידים היו לפני גיוס לצבא, ונדרשתי לבוא לתת להם חזיון.

שנה אחת בימים הנוראים, בין כסה לעשור, עלה בדעתי להזמין את הרה"ג ר' יענקלה גלינסקי זצ"ל שהיה מגיד מישרים. דרשן בחסד עליון, ואהוב ונערץ על כולם.

כאשר הכנסתי אותו לאודיטוריום, שם ישבו כבר כ-500 נערים וציפו לראות מי הרב החשוב שיבוא אליהם.

בעוד הם מחכים, נכנס הרב בזריזות האופיינית לו, ונעמד ליד הסטנדר. אך אבוי מחמת שהיה נמוך, נראה רק קצה ראשו מבעד הסטנדר.

שאגות צחוק הציפו את האולם, והנערים לא יכלו להתגבר על עצמם. המנהל ניסה להסות אותם: דרך ארץ, לא מכובד. וכו. אך רעמי הצחוק גברו והלכו.

לא נורא! אמר הרב בנעימות. יצחקו להם כ-5 דקות ואז ישמעו אותי.

באותה שניה פסק הצחוק כמו שהגיע. הם הבינו שזה מעשה שלא יעשה.

כעת החל הרב לדרוש, והיתה דממה מוחלטת באולם. כולם היו מרותקים לדברי הרב, עד לסיום.

וכך פתח הרב את דבריו במשל: יהודי, שהגיע מפולין לכיוון רוסיה, ניסה להבריח את הגבול עם סחורות האסורות לפי החוק. ולשם כך חקר עגלון עם סוס ועגלה, וכך נסעו להם בשלווה.

כעבור מספר שעות, שואל המבריח את העגלון: עוד כמה זמן נותר עד שנצטרך לחצות את הגבול?

ענה לו העגלון: בעוד כשעה.

מיד כששמע זאת היהודי [המברית], החל לרעוד בכל גופו, והא לדא נקשו עצמותיו. ליבו של המברית הלם בחזהו בפראות. מה יקרה אם ייתפס? והלא עלול הוא להישפט ולהיזרק לכלא, ושם ינמק עד סוף ימיו.

לעומתו, העגלון היה אדיש לחלוטין.

כעת כאשר הגבול כבר נראה באופק, ושם עומדים שוטרי הגבול שלעיתים ניתן לשחדם, ולעיתים המברית עלול להיתפס. וכבר ממש קרבו אל הגבול, וניכרה פעילות השוטרים בשטח, עתה גם בטנו של העגלון החל לקרקש. פחד אחז בו. גם הוא עלול להיענש קשות.

ומי לדעתכם, תלמידים חביבים, מי נותר שלו ורגוע?

והשיבו כולם: כמובן, הסוס.

נכון מאד. היחיד שלא הזיז לו המצב במאומה היה, לא אחר מאשר **הסוס**.

אוי רבותי! זכורני, עוד בהיותי ילד, מיד כשדפק הגבאי על השולחן והכריז: "אלול"! ! היו כולם רועדים מאימת יום הדין.

אך כיום: ישנם אנשים, אשר חרדים רק כאשר בעל התפילה פותח בניגון המצמרר ואומר: "אוהו, כל נדרי"... וישנם כאלו שרק בתפילת נעילה מתחילים להרהר שעוד מעט ויפסידו את ההזדמנות שלהם.

אך למי לא מזיז כלום? מי לא חושש?

נכון. הסוסים. [על שתיים].

אלו שלא חושבים. לא מהרהרים בתשובה. לא מנסים לתקן. אלו נחשבים ממש כמו סוסים. כך סיים הרב.

והתלמידים, שקיבלו את הרב בצחוק, כעת מיהרו לבקשו שיברכם.

והרב אכן האציל עליהם ממיטב ברכותיו. וביקשוהו כולם שישוב עוד לדרוש גם בעתיד.

בכדי להילחם בתופעת העישון אצלנו בכיתות, הוחלט להביא רופא שידבר על העישון וגרורותיו. אך צצה בעיה חדשה - מאחר וההרצאות נערכו בבית הכנסת, ואותו רופא "נאור" מחיפה לא היה מוכן בשום פנים ואופן להניח כיפה על פדחתו הקירחת.

נאלצנו לאחר ויכוח סוער להורידו לחדר האוכל, מקום שבו כל אחד יכול להרצות.

הוא החל לדבר על העישון, כמה שזה חמור ומסוכן לבריאות האדם וכו' והיתה ניכרת ההשפעה על התלמידים, ששוכנעו מדבריו חוצבי הלהבות. שמחנו שאין עוד צורך להתרות ולהזהיר את הבחורים בקשר לעישון, וכך נוכל להתמקד בנושאים יותר חשובים ומועילים.

אך "אליה וקוץ בה". מיד עם תום ההרצאה, הוציא הרופא חפיסת סיגריות והחל לעשן להנאתו לעיניהם הנדהמות של התלמידים.

ניגשתי אליו ושאלתי: והרי זה "פרדוקס". איך אתה מרצה נגד, ואח"כ עושה את ההיפך. מעשן למרות הסיכון הגבוה שקיים לאדם?!

והוא ענה לי: אם אני מורה למתמטיקה חייב אני להיות משולש? זה שהרצאתי לבחורים נגד הסיגריה, זה אומר שלי אסור להצית אותה?

וכאשר יגורתי בא. הבחורים התקררו במהירות מההרצאה, והמשיכו כמובן לעשן.

ואז אספתי את תלמידי ואמרתי להם בזה הלשון - ראו מה השוני:

בין רב - שמתחיל בצחוק ונגמר ברצינות,

לבין רופא - שמרצה ברצינות ומסתיים בצחוק.

קדמונו לא רצו לגלות רזי הטכניקה מחשש לגרימת נזק לעולם

כִּי שָׁאַל נָא לְיָמִים רַאשֵׁינִים אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנַי לְמֶן הַיּוֹם אֲשֶׁר כָּרָא
אֱלֹהִים אָדָם עַל הָאָרֶץ וּלְמַקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְעַד קִצָּה הַשָּׁמַיִם הִנֵּהיָה
כְּדָבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אוֹ הַנֶּשְׁמָע כְּמֹהוּ: [ד' לב]

מִה שֶׁהָיָה הוּא שְׂיֵהָיָה וּמִה שֶׁנֶּעֱשָׂה הוּא שְׂיֵעֲשָׂה וְאִין כָּל חֲדָשׁ תַּחַת
הַשָּׁמַשׁ: [קהלת א-ט]

ר' יוסף חיים זוננפלד זצ"ל לא התרגש ולא התפעל מהמצאות חדשות שקיבלו תאוצה בימיו. והיה אומר שגם הקדמונים ידעו את רזי הטכניקה וסוד ההמצאות, אלא שנמנעו לגלותם ומלעסוק בהם, כי חששו מהנזק שזה יביא לאנושות ויצא תועלתם בהיזקם.

כשהופיע הצ'פלין הגרמני בשמי ירושלים בשנת תרפ"ז, וכל העם, אנשים נשים וטף עלו על הגגות לראות את הפלא המעופף, לא קם ולא ביטל מלימודו אפילו רגע אחד: אלא מלמל לעצמו "מה רבו מעשיך ה', כולם בחכמה עשית".

מאידך לא מנע הבעת התפעלותו מהופעת ספר חדש, שמיעת חידוש מבריק, מפגש עם גדול בתורה וכדו'.

וכל זה למה? מאחר וידע כי "אין דבר חדש תחת השמש", וידעו זאת הקדמונים מקודם.

כעת נעבור לרגע לספר בראשית [פרק ד' פס' י"ט -חמישי], אולי נבין דברים לאשורם.

האם חשבתם לעצמכם – מהי הסיבה כי בפרשה זו מכל התורה כולה, רק בחמישי [בקריאת התורה] ישנם ארבעה פסוקים בלבד, והעניין נחתך – חד וקצר !! ואילו ביתר החומשים ישנם פסוקים רבים. ??? ובכן שנים שובר אני את ראשי בכל פעם שהבעל קורא מגיע לפסוקים אלה, ואף לא אחד ידע להאיר את עיני בקושיה זו.

ולפתע עזרני ה' יתברך ופתח את ליבי ועיניי לדבר נפלא ביותר. דבר המסביר לי את הפס': "ורחמיו על כל מעשיו". הקב"ה בבריאת העולם עשה הכל מאהבה ודרכי נעימות. הבה נראה מה קרה כאן, ומה למדתי מפסוקים מקוצרים אלו.

וייקח לו למך שתי נשים...

ותלד עדה את יובל .. יושב אוהל ומקנה, ושם אחיו יובל.. תופש כינור ועוגב.

וצילה ילדה את תובל קין – לוטש כל חורש נחושת וברזל..

וזהו ! כאן נחתך העניין.

מה כאן קורה?

ובכן: עדה ילדה ללמך שני בנים מתוך אהבה וחשקה בילדים, ושניהם היו צדיקים האחד יושב אוהל [לומד] והשני כמו דוד המלך מנגן. שניהם חיו בקדושה.

מה שאין כן עם האישה השנית – צילה. שהביאה את ילדיה לא מתוך רצון ולא מאהבה. והתוצאה: תובל קין שהרס את העולם עד סוף כל הדורות !!

"לוטש כל חורש, נחושת וברזל". כלומר כלי מלחמה.

הלא נאמר כבר ש"אין חדש תחת השמש", שכבר לפני 5000 שנה המציאו את כלי הנשק.

וידעו גם דברים טכניים שונים, רק לא רצו לגלות, כמו על חלקי האטום וכו', שעליהם נדבר בהמשך.

כעת: מדוע רק ארבעה פסוקים? מאחר והקב"ה ראה מה שעשה תובל קין, נגד רצון ה', וחתך !! אין המשך לפסוקים. היה חרון אף ה' על הדבר.

תארו לכם כמה היו החיים יכולים להיות נפלאים, לולא המצאת הברזל.

לא היו מטוסים, לא אופנוע ולא רכב. לא מכשירי אייפון ולא שום כלי משחית אחרים כמו נשק ותותחים וכו'. קצרה היריעה מלהכיל את כל ההמצאות [אמרנו שאין חדש תחת השמש].

היינו כולנו גרים ביחד – למשפחותיהם. לא מרוחקים האחד מהשני, ורווים רוב נחת ואושר מצאצאינו היקרים.

עובדים מעט את האדמה ואוכלים מיבולה ותוצרתה. פעיית הכבשים והפרות ברקע, כמנגינה עריכה. וחלב ומוצריה בשפע.

והכי חשוב - יש זמן לשבת בנחת וללמוד תורה !!!

ואני אומר - שהוא צודק !

תגלית "האטום" - על כל מרכיביו התעכב והתאחר כשמונה מאות שנה – בגלל: טעות הגיונית של אריסטו.

המסר הגלוי הוא: ששומה עלינו לא רק לדעת, אלא שיכנס עמוק לראשנו הכלל הבא: כי למרות שבראי חז"ל בריאת העולם וכל הסובב לה, נראה לכאורה כסותר את המוסכמות של אנשי המדע, וההיגיון האישי שלנו אין זאת אלא תעתועי היצה"ר, כי הגיון שאינו מושתת על מידע בסיסי אמיתי, חסר כל ערך. ומי אם לא חז"ל המהימנים עלינו בהקניית ידע בסיסי בכל מציאות הבריא והברואים ? !

ואני אומר: שאריסטו היה צודק. עד שהרמב"ם היה לומד ממנו את החכמה שהיתה הכי קרובה להבין את הבריא של הקב"ה.

ולוא שהיתה כאן טעות לאריסטו למרות שהיתה הגיונית, היה כבר העולם נחרב לפני 800 שנה.

היכן מסתתרת השמש בלילה

וּפֶן תִּשָּׂא עֵינֶיךָ הַשָּׁמַיְמָה וְרֵאִיתָ אֶת הַשֶּׁמֶשׁ וְאֶת הַיָּרֵחַ וְאֶת הַכּוֹכָבִים
כָּל צָבָא הַשָּׁמַיִם וְנִדְחָת וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לָהֶם וְעִבַּדְתָּם אֲשֶׁר חָלַק יְקֹוֹק
אֶלֶהֶיךָ אַתֶּם לְכָל הָעַמִּים תַּחַת כָּל הַשָּׁמַיִם: [דברים ד יט]

הגמרא בפסחים דף צ"ד: מביאה מחלוקת בין חכמי ישראל לבין חכמי אומות העולם.

חכמי ישראל אומרים: ביום - חמה מהלכת למטה מהרקיע, ובלילה - למעלה מהרקיע.

וחכמי אומות העולם אומרים: ביום - חמה מהלכת למטה מהרקיע, ובלילה - למטה מהרקיע.

אמר רבי: ונראים דבריהם מדברינו. שביום - מעיינות צוננים, ובלילה - רותחין. ומפרש רש"י: שהשמש מחממת אותם בלילה מתחת הקרקע.

ובגיליון הש"ס כתב רבי עקיבא איגר בשם רבינו תם: שניצחון אומות העולם על חכמי ישראל הוא רק בראיות. אבל האמת כחכמי ישראל. וכך אומרים בתפילת שבת "ובוקע חלוני רקיע..."

כל מי שקורא את הדברים משתומם על חכמי ישראל. איך לא ידעו דבר כזה! ? ובפרט על רבינו תם, שאומר שזוהי האמת ? ?

אבל הנציב בספרו העמק דבר מבאר את הדברים :

בתורה כתוב: "וראית את השמש" וכו'. מבאר הנציב: שהכוונה היא לגבי השמש שאנו רואים ולא למזל החמה. ומה שקבעו אנשי כנסת הגדולה בתפילת שבת "מוציא חמה ממקומה ולבנה ממכון שבתה", כוונתם על מזלות השמש והירח.

ולזה כיוונו חכמי ישראל בפסחים צ"ד-שהחמה הולכת בלילה למעלה מהרקיע. אלא שלא גילו כדרכם בקודש.

ונמצא לדבריו: שאין מחלוקת בין חכמי ישראל לחכמי אומות העולם. חכמי ישראל התכוונו למזלות שהולכים למעלה מהרקיע, וחכמי אומות העולם דברו על השמש עצמה. [אמנם בגמרא נראה שחלקו].

מקרה מעניין שאותו חזויתי, אירע לי בהיותי בארה"ב, ונתקלתי בספר של אחד המצדיק את המאחרים בתפילת מנחה [אחרי השקיעה לתוך הלילה].

והסביר : מאחר והשמש נמצאת בצד השני, רק שאנו לא רואים אותה. ולכן אפשר להתפלל מנחה בכל עת.

מעשה בחפץ חיים שהיה בשעת ליקוי חמה, ואמר לכולם לקחת זכוכית ולהשחיר אותה על מנת שיוכלו לחזות בפלאי הבריאה.

התפלאו מאד אנשי שלומו: וכי חשובה לנו ההסתכלות בשמש? הפכנו לאסטרונומים? והשיבם מרן החפץ חיים זצוק"ל: אומות העולם מאמינים כי השמש היא השולטת על העולם. עובדי עבודה זרה הם.

אך אנו מתבוננים בשמש בכדי להראות לעולם כי הקב"ה הוא מלך העולם!! והרי השמש עולה בבוקר ושוקעת לעת ערב. ואז מופיע הירח. כלומר: לא השמש ואף לא הירח שליטי העולם. אלא הבורא יתברך ברא את העולם ושולט עליו.

אולי נזכה לשמוע את קולות מעמד הר סיני

"הנהיה כדבר הזה או הנשמע כמוהו. השמע עם קול אלוקים

מדבר מתוך האש כאשר שמעת אתה ויחי?" [ד' ל"ב]

הנציב בספרו העמק דבר מביא כי: לא לחינם פעל הקב"ה ועשה גדולות ונצורות כאלו בשעת מתן תורה, שלא נשמע כמוהו להשמיע קול אלוקים חיים המדבר מתוך הסנה שבוער כולו ומטיל פחד אלוקים על כל העולם, עד שבני ישראל שהיו קרובים ביותר להר סיני, פרחו נשמתם מגופם לרגע, והקב"ה החזירה מיד.

וכל זאת על מנת ללמד: כי רק הפחד הזה צריך ללוותם לאורך כל ימיהם. ולא יפחדו משום דבר אחר. אלא יפחדו מהבורא בלבד. וכל זאת כדי להשריש בליבם שלא להיות ניחת מפני כל פחד מוות וייסורים. כיון שכל הפחדים לא מגיעים לקוצו של הפחד שחוו במעמד הר סיני.

ומעמד הר סיני השפיע בפעולה עזה על הנפש והשריש בה פחד מה' יתברך, ולעשות רצונו. ויש בנפש היהודי כוח להתגבר על כל הפחדים.

אך כפי הנראה לא מספיק מה שהושרש בנפש האדם, אלא צריך גם **לחשוב** על מעמד הר סיני, ולצייר אותו בדמיון ורק כך אפשר להתגבר.

שאלה: מאין יודעים אנו לדמיין את הפחד של מעמד הר סיני, שחשנו לפני דורי דורות?!

איך נוכל לחוש פחד אמיתי?

ובדידי הוזה עובדה: בצעירותי למדתי בישיבת רמת השרון בנשיאותו של הרה"ג ראש הישיבה רבי יעקב אדלשטיין שליט"א, לאחר סעודת ליל שבת בישיבה – יצאנו כל התלמידים לכיוון ביתו של הראש ישיבה. הדרך היתה חשוכה, ועברנו בשביל עפר בתוך פרדס, מרחק של כ-3 ק"מ.

וכך פוסעים אנו מעדנות, ומשוחחים על דא והא. כשלפתע מאחורי גבנו נשמעת שטט סוס המתקרב אלינו. הפנינו ראשינו לאחור ובהלה נוראית אחזה בנו.

סוס שחור התקרב אלינו במהירות, ואנו בפחד איום התפזרנו לכל עבר. הסוס שנבהל גם הוא מהפתאומיות שכמעט רמס אותנו, החל להשתולל ולא היה קץ לחלחלה שאחזה בנו.

לבסוף ה' שמר עלינו והסוס המשיך לדהור לתוך הליל.

לא הצלחנו להירגע במשך זמן ארוך, וכשחזרנו לישיבה רועדים כולנו, ולא שכחנו אותו פחד. ועד היום כשנזכר אני במקרה זה צמרמורת אוחזת בי.

התחפרות בדיונות מרוב פחד

מעשה נורא נוסף שאירע איתי, במלחמת יום כפור, כשהיינו קרובים למצרים, ישבתי בטנק ולפתע ראיתי 4 מטוסי מיג מתקרבים אלינו, ולא הצלחתי לירות לעברם אף פגז. הפחד שיתק את כולנו. ראיתי את פרצופו של הטייס קרוב אלינו. קפצתי מהטנק לעבר הדיונות והתחפרנו עמוק ככל שיכולנו, מורידים את הראש. ואז גילה אותנו האויב המצרי, ומטוסייהם החלו לרסס את השטח שבו היינו מחופרים, והפגזים נחתו עלינו מכל עבר. הרוגים ופצועים פזורים היו לכל אורך הדרך ופחד ואימה נפלו עלינו. אחד מחברי ניסה להסתכל עליהם מבעד למשקפת הצבאית, ונפגע מפגז ונהפך לנציב פחם כולל המשקפת שבידו. ובכל פעם שחלפו המטוסים מעל ראשינו- הייתי בודק וממשש את גופי לראות אם חי אני או מת, והאם נפצעתי או לא.

כשהרגעים הקשים ביותר עברו ונרגעו מעט הרוחות, רצו אלי חיילים רבים וביקשו ממני להניח להם תפילין.

בשעת פחד הניצוץ היהודי מתעורר.

המת שקם לתחיה

מקרה נוסף ששמעתי עליו: שרכב של חברה קדישא צבאי, נעצר ברמזור וחיילים חשבו שעצר בשביל לאסוף אותם "טראמפ" והחליטו לעלות עליו מאחור.

בעודם ממקמים עצמם על הספסל ראו לפתע כי הצטרפו זה עתה לנסיעה עם "מת מצוה".

בבהלה נוראית החלו לנקוש על החלון לאותת לנהג שיעצור, כיון שרצו לרדת מהרכב. אך ההמשך היה גרוע הרבה יותר.

הנהג לא ידע שחיילים הצטרפו לנסיעה, והיה בטוח כי המת התעורר לחיים. כל כך נבהל המסכן שעצר את הרכב ונס על נפשו.

החיילים רדפו אחריו להסביר לו פשר העניין, אך הוא המשיך לרוץ כאחוז דיבוק ופחד אף לסובב ראשו. נראה לי שהאומלל נלקח לבסוף לבית חולים, לטיפול.

מקרה זה נפוץ בכל החוגים והיה לשיחת היום.

אם פחד מסוג זה או אחר השאיר עלינו רושם כה עז עד שלא מצליחים אנו לשכוח, על אחת כמה וכמה הפחד מה' במעמד הר סיני צריך להשפיע עלינו עד ששום פחד אחר לא אמור להיחשב בכלל כפחד.

ומי שלא חש את הפחד של מעמד הר סיני, סימן הוא לקרירות.

אפשר לשמוע את הקולות גם היום

ובספר "גשר החיים" מביא בשם אביו הגאון רבי מיכל טיקוצ'נסקי זצ"ל שקיווה שיפתח פעם המדע בעולם, עד שנוכל לקלוט את קולותיהם של האבות שנישאים על גלי הקול, ועל ידי זה לשמוע אל קולם.

סיפר לי הרה"ג ראובן מאיר ראש ישיבת "אור התלמוד" בצרפת על אביו זקנו, שהיתה לו ידיעה רחבה במדעים, ושהיה יוצא כל ליל שביעי של פסח לשדה כאשר השקט שלט במקום, לנסות לשמוע את "קולות יציאת מצרים" הנישאים ע"ג גלי הקול שאינם הולכים לאיבוד.

מהו פחד אמיתי?!

לשם שינוי נביא דוגמא מבעלי כנף: גם התרנגולים יכולים להגיע לרמות של פחד מוות.

כשהסתובבתי על משמרתי בלילה בשנת שירותי בצה"ל באחד מהישובים בצפון הארץ, לפתע נשמעו צרחות מקפיאות דם.

רצנו לעבר הלולים שבו גידלו את התרנגולים, ומה רואות עינינו? נמיה שחורה שהשתחלה לפנים וחוללה בהלת מוות נוראית.

מאות תרנגולים הקימו צרחות בהלה כשראו את מותן הקרב, ואילו הנמיה גם היא נכנסה לפאניקה איומה, לקול צעקותיה.

סוף דבר- כולם מתו. השתבצו מרוב פחד. ואיתם מתה גם הנמיה. הצטרף אלינו אדם המומחה בגידול אפרוחים, ולשאלותינו לפשר המקרה המצער שחזינו בו, אמר שאכן קורים דברים כגון אלו. הפחד מהבלבול אוחז בכולם, וכך מוצאים את מותם. זהו פחד אמיתי ממוות מוחשי. הפחד הגדול מהעקרב הקטן

ביליתי עם בני משפחתי באחד מהשבתות השרביים – במלון בטבריה. הגענו די מוקדם כדי לנצל כל רגע ליהנות, היה זה יום ששי ארוך. סיימנו כבר למקם את חפצינו במקומם, ורצינו לרדת ללובי לשתות משקה קר כלשהו, כשנשמעה לפתע צרחה חדה מפי אחת הנשים ששהתה בקומתנו.

רצנו החוצה לראות, אולי יש צורך בעזרה. ואז שמענוה צועקת: איני נשארת כאן. זה מלון מוזנח. בעלה ניסה להרגיעה אך היא בשלה. עכשיו הביתה!

לא הבנו. לצעוק בגלל שחושבת שהמקום מוזנח? לקלקל את שם המלון? מה לזה ולאשה חרדית?? ואז ניגשה אליה אשתי ובלשון עדינה ניסתה לדובבה. אולי אפשר לעזור? אין כלום. אני פה לא נשארת.

אנא. הסבירי לי. ביקשה ממנה אשתי. אולי גם אני ארצה לצאת מכאן. ואז פרצה בבכי סוער, ובין לבין הצלחנו להבין כי בין בגדי הילדים שקולחו לכבוד שבת הקרבה, שהונחו על הרצפה במקלחת, מצאה האישה עקרב.

קראנו לפקיד המלון, והוא לאחר ששמע את הסיפור הסביר: המלון הוקם על אדמה בתולה, אשר עדיין מצויים בתוכה עקרבים ונחשים. הם הביאו חתולים לצורך תפישתם, וכנראה שאחד לא נתפש. אך זה מקרה שיכול לקרות בכל מקום חדש. העקרב הוצא מהחדר, אך אורחי המלון לא השתכנעו מספיק, ובחלקם עזבו את המקום מיד בצאת השבת. **אמנם**, היה כאן פחד. אך עדיין לא ברמה של פחד מוות. כפי שקרה לתרנגולים המסכנים, שראו את המוות בעיניים.

רצינו להישאר שלושה ימים נוספים, אך בעקבות המקרה שאירע השתנו התוכניות.

פחד אימים בשמי ניו יורק

זמן קצר לאחר שהמטוס המריא מניו יורק ללוס אנג'לס, פגעה להקת עופות באחד מהמנועים של המטוס והשביתה אותו.

המטוס החל לאבד גובה במהירות, וקברניט המטוס הכריז ברמקול, על מצב חירום. נא להישמע להוראות הדיילים, וכו'..

הנוסעים שמעו רעש נוראי מהמטוס שנפגע, וטלטלה עזה אחזה בהם, והם פרצו בצרחות אימים. רק הנוסעים היהודים שהיו על המטוס התחילו לקרוא אל ה' שיושיעם. אמרו פרקי תהילים בבכיות, וקיוו שהקב"ה יצילם. כי "אפילו חרב חדה מונחת על צווארו, אל יתיאש מן הרחמים".

על המטוס היו הרה"ג ר' אברהם משה פכטר ועוזרו, ראש כולל "מדרש אליהו" באלעד, שהיו בדרכם לאסוף כספים למטרות החזקת הכולל ולימוד התורה הקדושה.

פחד נוראי אחז בנוסעי המטוס. כולם ישבו מכוּנסים בתוך עצמם וחשבו על יקיריהם. ועל כל מה שעבר עליהם בחיים.

הטייס חג באוויר והחל מרוקן את הדלק לצרכי בטיחות, ועבד לפי הנהלים.

זמן שנראה לכולם כמו נצח עבר עד אשר הדלק התרוקן, והמתח שהיו שרויים בו נדמה היה שאפשר לחתכו בסכין.

בחסדי שמים המטוס נחת בשלום.

הרב חזר לאחר מסע ארוך ומתיש לארץ ומיד בירך "ברכת הגומל" בכוונה עצומה. ובמסיבת ההודיה אמרו הרבנים כי: וודאי הוא שהמטוס על כל נוסעיו ניצל בזכות לומדי התורה, והרב החשוב שנסע לשם שמים, ולהחזקת התורה.

אמנם פחד נוראי היה במטוס, עד שהנוסעים צרחו, ולהבדיל היהודים קראו אל ה' שיצילם וינחתו בשלום. אך אם עדיין נותרה תקווה בליבות הנוסעים לשרוד ולא למות, עדיין אין זה פחד כפי שקרה לעם ישראל במעמד הר סיני- שמרוב פחד פרחו נשמתם.

הפחד הכי מצמית הוא, כאשר כבר האדם רואה את המוות בעיניו, וזוהי הדרגה הכי קשה. ואז פורצת הצעקה מפיו: "שמע ישראל"...

וזאת נקרא בסיפור הבא - ונבין יותר מוחשי את אותו הפחד שהיה במעמד הר סיני.

מי השמיט את קריאת "שמע ישראל" של טייס אל על?

היום לפני 20 שנה מטוס ג'מבו של אל-על התרסק אל תוך בניין מגורים באמסטרדם שבהולנד, זו היתה התאונה הקשה ביותר בהיסטוריה של אל-על ולאסון האווירי עם מספר ההרוגים הגדול ביותר על הקרקע. הבניין היה בן 14 קומות, נחצה לשניים, מהמטוס לא נשאר זכר, ובתוך טונות של הריסות שבערו מאלפי ליטרים של דלק סילוני, לא נמצאו הקופסאות השחורות [מקליטי הקול והביצועים של המטוס שהותכו].

ב-4 באוקטובר 1992 המריאה טיסת אל-על מספר 1862 מ"נמל התעופה סכיפהול באמסטרדם" לנתב"ג, במטוס מטען מדגם בואינג 747-200 – מטוס ענק באורך 70 מטרים ובמשקל המראה של 300 טונות.

המטוס הגיע מוקדם יותר מניו יורק, ועליו היו ארבעה בני אדם- הקברניט, הקצין הראשון, מהנדס הטיסה ונוסעת אחת.

לאחר ההמראה נתלשו מהכנף הימני של המטוס שני מנועים, מתוך ארבעת מנועי המטוס. ובדרכם תלשו חלקים גדולים משפת ההתקפה של הכנף, מהמדפים ומנוזל ההידראולי שמאפשר שליטה של הטייס במטוס. כל אלו הפכו את המטוס לבלתי ניתן להטסה, ולמרות מאמצי הצוות התרסק בעוצמה אל תוך בניין מגורים בשכונת ביילמאר, שכונת מצוקה בפרברי אמסטרדם.

את הקופסאות השחורות כאמור לעיל, לא מצאו, עד...

שהתברר כי לבסוף כן נמצאה הקופסה, ובארה"ב לקחו אותה למעבדה המשוכללת ביותר, והצליחו לשחזר חלקים ממנה.

ברשות השידור מבקשים לברר, מי זה שהיה אחראי להשמטת הקטע, משידוריו של טייס אל-על אחרי שהודיע למגדל הפיקוח של נמל התעופה של אמסטרדם, שניות מועטות לפני שהמטוס נפל בשמי העיר על בניין מגורים באחת השכונות וקרא "שמע ישראל".

מתוך ידיעות שהגיעו מארצות הברית, מתברר שקריאה דרמטית ומרגשת, היתה כלולה בקלטת שהובאה לשידור בתחנות הטלוויזיה של ארצות הברית. קלטת דומה הגיעה לישראל לערוץ הראשון של הטלוויזיה הישראלית.

אולם משום מה, הושמט קטע זה מתוך השידור שאליו הקשיבו מאזינים של ערוץ זה.

אלה לא ידעו על ההשמטה, זו נודעה להם מידיעות שהגיעו מארצות הברית ומהולנד.

לאחר כמה פניות אל מנהל רשות השידור, הטיל על כמה מעובדיו לברר, האם אכן היתה השמטה מקומית, או שזה נשמט כבר מקודם. חברי כנסת דתיים הזדעזעו לקרוא את הידיעה על המחיקה, מתוך קריאה בעתון "המודיע" שקיבל את האינפורמציה מהורים ששהו באמסטרדם.

מתברר, כי כאשר יהודי רואה את המוות בעיניו, על אף שלא היה שומר תורה ומצוות, ברגע קריטי זה שעומד הוא להתרסק אל תוך בניין רב קומות, ונזכר הוא בבוראו, וצועק את המילים הקדושות שמדורי

דורות עלו יהודים על המוקד מתוך קידוש ה', עם המילים האלו, גם את המעט הזה באים אלו ומנסים לקחת ממנו.

מי ששוכח הוא שוטה

(ט) וְרַק הַשְׁמֵר לָךְ וְשִׁמּוֹר נִפְשְׁךָ מֵאֵד פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ וּפֶן יִסּוּרוּ מִלְּבָבְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְהִדַּעְתָּם לְבְנֶיךָ וּלְבְנֵי בְנֶיךָ: [דברים פרק ז']

אז כשלא תשכחו אותם ותעשום על אמתתם תחשבו חכמים ונבונים ואם תעוותו אותם מתוך שכחה תחשבו שוטים: [רש"י]

מפליא ההבדל בין חושיהם של בעלי החיים לבין תכונותיו של האדם.

בע"ח כגון חתלתול בן יומו- ידע להישמר מגבהים, שלא ייפול למטה. או מסוגל לחצות את הכביש ולא יידרס.

סיפר לי ידידי בפליאה – כי בכל בוקר כשהוא יוצא לתפילה, מזדנב אחריו חתלתול קטן, אך שם לב כי החתול לא שוכח להסתכל ימינה ושמאלה ורק אז חוצה את הכביש.

לעומתו ילד קטן שרוצה לחצות את הכביש ייאלץ לבקש מאדם מבוגר שיעביר אותו לצידו השני של הכביש. או שיפול מגובה רב כיון שהקב"ה לא נטע בו את חוש הפחד. עדיין זקוק הוא להוריו שידריכוהו לאורך תקופה של שנים, עד אשר ישכיל להבין היאך להיזהר מסכנות.

שמעתי על ילד כבן שנתיים שהתגורר בקומה שמינית ולפתע עובר אורח שם לב כי הילד מטפס מעל למעקה ומנסה לקפוץ למטה. כהרף עין הזעיק בקריאות הצילו!! אנשים רבים, ואז הגיע מכבה האש ומתחו במהירות בד ענק והצליחו לקלוט את הילד בעת צניחתו החופשית.

רק היום שמעתי כי פועל שעמד על פיגומים בגובה רב, נפל אל מותו מאחר שזלזל ולא הקפיד על כללי הבטיחות. זהו שוטה אמיתי.

ומוכח מכאן: שאדם חייב לשאול את אביו איך להתנהג, כיון שהוא לא נולד עם תכונות להכיר מה מזיק לו, אלא לפי השכל. ולכן מי ששוכח הוא שוטה.

וראיה מאדם שיצא מתוך שכחה מעיר מקלט ולא זכר שאם יצא יהיה מותר לגואל הדם להרגו.

ורבים, התקשו: וכי בגלל שהוא שוכח מגיע לו מיתה?

ולכאורה התשובה: שאם שכח- הוא שוטה!

ודוגמה נוספת: שבחצרנו הסתובב גור חתולים והרמתי אותו על מנת לראות מה יעשה, אם אהפוך אותו על כף ידי כלפי מטה?!

כמובן. החתול הקטן נאחז בידי בצפרניו בכל כוחו, להגן על עצמו מפילה.

אתה השוטה ולא הכבשה

ועוד: לתימני אחד היתה גינת ירק. מושכת את העין בשלל גווניה. כרוב וכרובית, גזר ומלפפון ועגבניות עם לחיים אדמוניות. ובעל הגינה ניכש את העשבים השוטים וטיפח אותה.

לפתע הגיחה כבשה היישר לחלקת הכרוב והחלה לכרסם כל חלקה טובה.

רץ אליו בבהילות בעל הגינה והיכה את הכבשה עם מקל על גבה.

קפצה הכבשה באוויר והמשיכה ללחך את הירק.

שוב היכה אותה האיש, והפעם מכות כפליים.

קפצה הכבשה באוויר גבוה יותר וחזרה ללעוס מהשורה של המלפפונים.

הפעם הבעלים כעס ובחרונו היכה בה שלוש פעמים.

ואין בידו להוציאה מגינתו.

חסר ישע רץ אל הרב ושאלתו בפיו. מה עלי לעשות והכבשה מתמרדת? ! טיפשה היא ואינה רוצה להבין. שוטה שכמותך. קשור אותה או שים גדר התוחמת את גינתך.

מאין תבין הכבשה כי המכות שניחתות עליה הן עונש עבור גזלתה? !
לא הכבשה שוטה אלא אתה.

החזו"א כתב את ספריו על פי זכרון מושלם

התארחנו לפני כ-15 שנים בחג הסוכות אצל אחד מידידי הרבנים, הרה"ג הרב פפרמן שליט"א ר"מ חשוב בישיבה באפינה, וזכיתי להתוודע לאחד מרבני צרפת, גאון אדיר בש"ס ובפוסקים. לא נתקלתי בגאונות בסדר גודל כזה. אף בבני ברק לא הכרתי גאון כמותו. ומי שהתבונן בו, ראה יהודי פשוט בתכלית הפשטות, עם קסקט. [כעבור זמן מה לקחוהו לכהן כאב"ד בפריז]. בצעירותו למד בישיבה באנגליה ולאחר מכן הגיע לצרפת.

כעת, כאמור ישבנו יחדיו בביתו של הרב פפרמן, וברור שלא היה שייך לדבר עמו דברי חולין. כל כולו בוער באש התורה.

מיד כשנכנס לסלון לקח ספר בידו. פתחו והחל לשקוע בין דפיו.

לפתע קרא לי: ר' דוד, בוא וראה דבר פלא.

בידו אחז את ספרו של החזו"א זצוק"ל על דיני ממונות, ואמר הבט כיצד זוכר החזו"א הכל בע"פ. והוא הראה לי עמוד ארוך מאד ופשוט הצליב בינו לבין הספר "יד רמ"ה", אשר נכתב לפני כמאתיים שנה או יותר. ואכן ראיתי שכל מילה וכל שורה נכתבו בדיוק נמרץ.

החזו"א וודאי שלא היה חשוד על העתקה מספרים. ובפרט שלפני כ- 80 שנה לא היתה אפשרות לשיכפולים.

והראיה היא, שהחזו"א היה גאון בכל מה שלמד, וזכר בע"פ.

לשאלתי: מהיכן ידעת על הספר "יד רמ"ה", שנכתב באותם המילים בדיוק?

ענה לי בפשטות: אני זוכר כשלמדתי בישיבה באנגליה. [זוכר! חשבתי לעצמי. גאון!! וגם עניו].

את הקצות והשב שמעתתא ידע הרב שך בע"פ, אך בעתון התקשה לקרוא.

סיפר הרב חזקיהו מישקובסקי בשם הרב ירחמיאל בויאר שנכח בעצמו בשעת המעשה וראה את הדברים במו עיניו.

מרן ראש הישיבה הגרא"מ שך זצ"ל סבל מראיה לקויה בעיניו. ורצו שהרופא יבדוק את מצב עיניו ואולי יוכל לתת לו דבר מה להקל על ראייתו.

המומחה הציע להצמיד לעיניו זכוכית מגדלת, ולצורך הבדיקה לגבי סוג הזכוכית, ביקש להביא למרן ראש הישיבה ספר עם אותיות קטנות על מנת לבדקו. על השולחן היה מונח הספר "שב שמעתתא", והרב שך החל לקרוא ברצף.

המומחה עצר את הקריאה ואמר: הוא קורא בעל פה.

הביאו ספר אחר.

הניחו לפניו את "קצות החושן", והספור חזר על עצמו.

ושוב בתדהמה קרא המומחה. הוא קורא בע"פ ואין הדבר משקף את בעיית הראיה.

וכך המשיכו לספר השלישי, עד שהחליטו להביא לו עיתון "יתד נאמן". רק אז הצליח המומחה לבדקו.

מסקנה: כשמשננים את הגמרא זוכרים בע"פ. ומי שלא זוכר נחשב שוטה!

אצלנו לא קדים לפני צלב

לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פְּנֵי: [ה ז]

מקרה מצמרר של קידוש ה' אירע השבוע .

נערכה פגישה בין הנשיא רובי ריבלין והאפיפיור ברומא.

לפי כללי הטקס, כשפוגשים את האפיפיור צריך לקוד קידה קלה וללחוץ את היד.

רבקה רביץ המזכירה של נשיא מדינת ישראל [ואחת הנשים המשפיעות ביותר במגזר, שלא חששה מאף אחד, והלכה זו הלכה, ואין מה להתבייש], הגיעה והסבירה לו שלפי ההלכה אסור, היא שמה את ידיה מאחורי גבה, ולא קדה בגלל הצלב. [משום: לא תשתחוה לאל נכר].

האפיפיור, לא פחות ולא יותר קד קידה בפניה ובעזרת כף ידו כיסה על הצלב שנתלה על חזהו. ואף התנצל בפניה ואמר: כי מעולם לא ידע שישנה הלכה כזו אצל היהודים.

הנשיא הסביר שהיא כלתו של אחד המנהיגים האורתודוקסים החשובים ביותר במאה האחרונה.

ראו מה כוחה של הלכה. הלו זהו ניצחון על האנטישמים, כאשר ראש הכנסיה הקתולית קד קידה ומתנצל בפני אשה יהודית אורתודוקסית חרדית.

המסקנה: לשמור את חוקי התורה בכל מחיר, לא רק שלא מזיק אלא אף מקדש שם שמים ברבים, ועושה כבוד לבעליו.

בכל קרן זווית מתנוססת כנסיה [ימ"ש]

ידוע לכל, כי בבתי חולים בחו"ל האחיות מסתובבות כשהן עונדות לצווארן צלב.

במקרה שלנו, הגיעה אשה ישראלית חרדית, ואושפזה בבית חולים כזה בצרפת.

שכבה על מיטתה והתייסרה בכאביה, כשלפתע נכנסה אחת האחיות, והאישה שלנו, פרצה בצעקות. אל תכנסי לחדרי עם הצלב הזה. זה מפריע לי. אני יהודית ואיני מסוגלת להתבונן בזה!

בעלה ניסה להרגיעה והבטיח לשאול את פי אחד הרבנים כיצד לא לפגוע ולא להיפגע.

הורה לו הרב: שכיום לא מסמל הצלב מאומה, שהרי גם הגויים ברובם לא מאמינים בכך. ולכן מותר לאחות ללכת כך, וזה לא צריך להפריע לנו ואין להתרגש מהצלב, כי זה לא נחשב לעבודה זרה.

כששמעתי את הפסק הזדעזעתי מאד.

בוודאי שהנוצרים מאמינים בזה. מנשקים הם אותו בכל הזדמנות, ומייחסים לו סגולות וכו'.

אני זעמתי על כך מאד, כי הייתי גם בברזיל וראיתי איך הצלב מזכיר להם את צליבת אותו האיש, וזה רק מגביר את שנאתם לעם היהודי.

אז שלא יבואו ויגידו לי שזה לא מסמל כיום מאומה.

אדרבה: השנאה מתחזקת מיום ליום.

ובכל פעם שהייתי חולף עם רכבי ברחובות סאו פאולו, ותלמידי איתי, ורואים אנו איך לא?! כנסיה בכל קרן זווית, הייתי יורק על הארץ וביקשתי לעשות כמוני.

ובאמת כאשר יגורתי בא. אימו של אחד מתלמידי התקשרה ואמרה לי: זה לא דרך ארץ כפי שאתה מחנך את ילדינו. לא צריך לירוק כשרואים כנסיה. צריך לכבד כל אחד בדרכו.

נאלצתי להסביר לה שהתורה לא כך מלמדת אותנו. להיפך. צריך לזלזל בהם שלא יגיע מצב שירצו להתאחד איתם בדרכם זו. ושלא יבואו לידי הרגל, וליבם יהיה גס בזה.

צריך להישמר מסוג כזה של גוי שאוהב יהודי!!

הבאתי את תלמידי למרכז העיר בסאו פאולו- ונכנסנו לחנות לתשמישי קודש.

רציתי להרגילם לרכוש ספרי קודש, ועל הדרך הראיתי להם את הדיסקים משובבי הנפש של אברהם פריד וכו'.

בעודם נהנים ומתבוננים בכל מזוזה וחפצי קודש אחרים, צדה עיני גוי שבוחר לעצמו מספר דיסקים חסידיים.

לא התגברתי על סקרנותי, ושאלתיו לפשר העניין. מה לגוי ולשירי קודש?

והשיבני כך: אין מוסיקה יפה יותר לנפש מהשירים היהודיים האלו. ובפרט שיריו של אברהם פריד האהוב עליו במיוחד.

והוסיף והתלהב מהיהדות. עד שעלתה בראשי המחשבה - שמא יהודי הוא אך רחוק מהקב"ה, ואולי כך יתקרב ויחזור בתשובה שלימה.

ובתוך שהוא מתלהב, שאלני לעיסוקי ואני שאלתיו גם. ובכן: אני מבין שפות רבות והנני מתורגמן מבוקש.

ואני אמרתי לו, רב לתלמידים בלב ליבו של הג'ונגל.

אוהה, זה משהו שאני מאד אוהב. הייתי רוצה לבוא לבקרם. אפשרי הדבר?

מאחר והשאיר עלי רושם טוב, הסכמתי ומסרתי לו את כתובתנו.

כמובן הוא הגיע במהירות, ומצא אותנו ישובים על הדשא בשעת הצהרים, שאז ישנה הפוגה למנוחה. ואחד הבחורים ניגן להנאתו על גיטרה והחברה שרו.

אפשר לקבל את הגיטרה בבקשה? שאל הגוי והחל מנגן משירי פריד המוכרים לכולנו.

עד מהרה נשבו הבחורים בקסמו של האיש, וכך נהנינו בכל אותה ההפסקה.

נפרדנו ממנו וחזרנו ללימודים.

מספר ימים עברו, ולפתע ראיתי מכתב נפוח בתיבת הדואר שלי. כשפתחתי גיליתי שהוא נשלח מהאורח הגוי שהתלהב ממני ומהישיבה.

אך לא היה לי ברור מה יש לכתוב כל כך הרבה. הייתי בדרכי לתת שיעור, ולא יכולתי להתעכב. דחיתי את סקרנותי עד למועד מאוחר יותר בלילה.

כשחזרתי לדירתי, נחפזתי לפתוח את המכתב ותדהמתי הלכה וגברה משורה לשורה.

וכך כתב: אמנם היה מאד נחמד איתכם, אך דבר אחד חסר ליהודים - לאהוב!!

אותנו הנוצרים לימדו לאהוב את הזולת. ואילו אתם היהודים מתרחקים מאיתנו. אינכם יודעים - או רוצים לאהוב אותנו.

והמשיך להתלהב ולהכביר מילים, על שהנצרות היא הדרך הנכונה לכל אדם, ואילו היהדות היא ההיפך הגמור. מסתגרים בתוך עצמם ואין להם מקום לאהבת הנוצרים.

ועוד הביא דוגמאות רבות מהנביאים, עפרא לפומיא.

ואני עניתי לו: רצחתם ושפכתם את דמם של יהודי אירופה בכל מקום עם הסיסמה הטיפשית שלכם בגין האהבה. זה היה בתקופת מסע הצלב המפורסם שלכם.

וכי איזו אהבה מלמדת לשחוט ולרמוס בני אדם? זוהי אהבה?

אמנם כך צריך להיות. להתרחק מכם. אתם רוצחים שפלים המסתתרים מאחורי מילים יפות. מה עם הרדיפות של האנוסים האומללים וכו'?

חבל לי על זמני היקר, שמוקדש ללמד את תלמידי היקרים. ואיני מעוניין לשוחח איתך יותר.

ואל לך להגיע לכאן שנית, אחרת רע ומר יהיה גורלך!!

גם לישראל פלשה העבודה זרה

אשתי עבדה לפני שנים מספר בחנות למכשירי כתיבה ומשחקים. ולפני חג הסוכות הגיעו קישוטי סוכה שונים.

לפתע אומרת אשתי למנהל: תחזיר מיד לסוכן את כל המפות האלו. הם נמכרים בחו"ל לעבודה זרה של הגויים בחגא שלהם.
המנהל גיחך ואמר: זה רק קישוט.
בצרפת היהודים לא הסכימו בכלל להכניס דברים כאלו לבית יהודי. וכאן בארץ לצערנו רבים לא יודעים.

וכמו כן עברתי באלעד באחד מימי השבוע, כשלפתע ראיתי חנות פרחים ובחצרה קישוט של "סנטה קלאוס" [של קריסמס- החגא שלהם].
נכנסתי והערתי למוכרת שזו ממש עבודה זרה ואסור לה למכור ליהודים משלנו ואף לא לגוי. אך זו לא ידעה לתומה מדברים כאלו, ואמרה שזה נמכר לצורך קישוט בחצר.
זמן מה לאחר מכן הפנימה את שאמרתי לה והוציאה את הפסל.
וזוהי הכוונה בפסוק שלנו: "לא יהיה לך אלוהים אחרים על פני".

